

ŽELEZAR

Jesenice, 23. junija 1988

Številka 25 • XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dare Bradaškja, lektorica Irena Bernetič, novinarki Lilijana Kos in Tanja Kastelic, administracija Mira Keserovič in Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinarji 26-20, administracija 26-21. Stavak in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Ne državna tvorba, marveč gibanje delavcev

V petek, 24. junija, se bodo slovenski sindikati sestali na razširjeni seji Zveze sindikatov Slovenije. Obširne priprave in objavljeno gradivo v Delavski enotnosti so omogočili široko razpravo o vsebini in ciljnih bodočega dela v sindikatih, ki mora biti sposoben pomagati tej družbi iz krize — toda ne kot državni sindikat, ampak kot sindikat delavcev, ki mora postati nosilec nove vsebine in metod dela, z več strokovnosti, samostojnosti in s poslušom za problematiko delavcev in drugih članov sindikata.

Dosedanje razprave so pokazale, da so usmeritve zadnjega 11. kongresa še vedno sprejemljive in da je v tem gospodarskem in političnem trenutku potrebno podpreti tiste, ki vodijo sindikat v večjo samostojnost in prilagojenost interesom delavcev. To pomeni, da morajo vodstva sindikalnih organizacij opustiti forumski način dela in se osredotočiti na obrambo samoupravnega, smotrnega in socialnega položaja delavca, ki s svojo aktivno vlogo v družbenopolitičnem in gospodarskem življenju z vso pravico to tudi terjaja. Da bi dosegli te cilje, bodo izhodišča razširjene seje ZSS in usmeritve naslednje:

- vrnitev oblasti delavcem in omejitve intervencij države,
- omogočanje prenov gospodarstva in večje učinkovitosti z uveljavljanjem tržnih zakonitosti,
- uveljavitev takega sistema osebnih dohodkov, ki bo spodbujal k delu in k večjim gospodarskim dosežkom,
- zagotovitev socialne varnosti z novimi programi za produktivno zaposlitev, pa tudi z drugimi oblikami pomoči v kriznih obdobjih.

Ob vsem tem pa si mora sindikat izboriti tudi večji vpliv na odločitve o temeljnih vprašanjih delavcev na vseh ravneh, od delavskih svetov do zvezne skupščine. Stališča sindikata o teh vprašanjih morajo postati osnova za uravnavanje in usklajevanje zaključkov v celotnem procesu samoupravnega odločanja.

Tudi železarji se zavzemamo za take rešitve, opozorili pa bomo še na naš težak položaj zaradi:

- disparitete cen metalurških izdelkov,
- previsokih obrestnih mer, ki jih plačujemo za kredite tudi zaradi splošne slabe likvidnosti.

K temu pa dodajamo še zahtevo po novi delitvi članarine, večji pomoči strokovnih sindikatov in takih metodah dela, ki bodo zagotavljale večjo in boljše medsebojno informiranost in učinkovitost.

Na dnevnem redu te seje bodo za sprejem pripravljene tudi naslednji statutarni akti:

- pravilnik o postopkih za izrekanje ukrepov članom sindikata,
- pravilnik o organiziranju in delovanju služb pravne pomoči,
- navodilo za sprejem novih članov v ZSS,
- oblikovanje sklada za socialno pomoč članom ZSS.

Od konference pričakujemo, da bo posegla na vsa pomembna področja našega dela in življenja in prav bi bilo, da se udejanijo nekatere sveže zamisli o naši organizaciji, v katero bo moč zaupati in se boriti za tiste vrednote, ki pomenijo boljše in srečnejše življenje vseh delovnih ljudi in občanov v Sloveniji in Jugoslaviji.

Predsednik izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata
Edo Kavčič

Ustvarjaj inovativno mislečo družbo

Jugoslovansko zaostajanje na področju tehniške kreativnosti ima v današnjem obdobju znanstveno tehnološke revolucije znane gospodarske posledice. Produktivnost dela je vsaj statistično v prvih desetletjih po vojni rasla s 4 do 5 % stopnjo letno. V naslednjih obdobjih je stopnja produktivnosti padla na 1,5 %, v 80-letih pa je stopnja padla na stagnantno raven. Le s pravišnim izkoriščanjem najdragocenejše »surovine« današnjega časa, to je kreativnostjo človeških možganov, bomo lahko uspevali v zaostrenem mednarodnem gospodarskem prizorišču in tako zagotovili zanesljivo prihodnost našemu samoupravnemu socializmu. Izhod je možen z ustvarjanjem bolj inventivne družbe. Nova inovacijska družba naj bi bila tista oblika združenja dela, ki bi optimalno izkoriščala celoten umski in materialni potencial.

Zakaj družbenopolitične organizacije postavljajo to vprašanje?

Družbenopolitične organizacije in druge družbene subjektivne sile so se pri uresničevanju kongresnih usmeritev in dolgoročnega programa stabilizacije osredotočile predvsem na vprašanja razreševanja gospodarske krize.

V letu 1985 je bila aktualna naloga »Opiranje na lastne moči«. Rezultati so bili nezadovoljivi predvsem zato, ker so se aktivnosti vodile predvsem po DPO, niso pa bili vzpostavljeni v družbi vzvodi in mehanizmi, ki bi nas silili v tako obnašanje. Če upoštevamo samo najpomembnejše kazalce gospodarjenja v naši občini, lahko ugotovimo, da ne uresničujemo osnovnih ciljev, ki si jih postavljamo v načrtovanih aktih.

Družbenopolitične organizacije so se opredelile za pot iz krize v smeri razvoja dosledne samoupravne družbe, za katero naj bi bile pglavne

naslednje značilnosti: nova kvaliteta življenja in upravljanja, tržno blagovna proizvodnja, opiranje na lastne sile ter odpiranje v svet. Vpeljevanje inovativnosti v vse oblike dela in ži-

vljenja pa je prav gotovo zelo pomemben, če ne najpomembnejši faktor, ki vpliva na tak razvoj. Z odpiranjem in razreševanjem takih vprašanj pa si bodo DPO hitreje našle zavestnike, pa tudi ugled med množicami.

Zakaj in kje je potrebno inovativno obnašanje?

Rezultati proizvodnje na eni in umski potencial kadrov na drugi strani nista v sorazmerju. Za boljše rezultate je potrebno temeljiteje izkoristiti obstoječe znanje in ga oplemenititi z novim, to pa lahko storimo

(nadaljevanje na strani 6)

Predsedstvo OK ZKS Jesenice,
upravni odbor DIATI Jesenice in
Odbor za inovativnost in znanost pri občinskem svetu ZSS Jesenice

vabijo vse inovatorje in vse, ki razmišljajo o inovatorstvu ter o razvoju naše družbe, na okroglo mizo z naslovom

Ustvarjaj inovativno mislečo družbo.

Pogovor bo v sredo, 29. junija, od 18. ure dalje v sejni dvorani družbenopolitičnih organizacij Jesenice (Titova 86, 2. nadstropje). Gradivo za okroglo mizo objavljamo v današnji številki Železarja.

Tržna predstavitev mikrolegiranih jekel

Mikrolegirana jekla v obliki debele pločevine proizvaja Železarna Jesenice že precej časa, vendar so za jugoslovansko industrijo še vedno precejšnja novost. Nepoznavanje materiala in načina uporabe povzroča pri potrošnikih številne probleme in nezainteresiranost, kar ima za posledico majhno povpraševanje po teh jeklih. Zato smo se na marketingu odločili, da skupaj s sodelavci, ki skrbijo za razvoj, proizvodnjo in prodajo pripravimo tržno predstavitev mikrolegiranih jekel in pripadajočega dodatnega materiala.

Pripravili smo program predstavitve, pri čemer smo posebno pozornost posvetili izboru udeležencev. Želeli smo, da se predstavitev udeležijo tisti, ki imajo odločilno vlogo pri uporabi mikrolegiranih jekel.

To pa so: projektanti, konstrukterji, tehnologi in tisti, ki se ukvarjajo z

razvojem in nabavo. Tako smo vse glede na različen strokovni pristop, interes in način komuniciranja, razdelili v tri grupe. V prvem delu, pred sezono dopustov, smo predstavitev pripravili za skupino tehnologov in tiste, ki se ukvarjajo z razvojem in nabavo, v drugem delu, po dopustih,

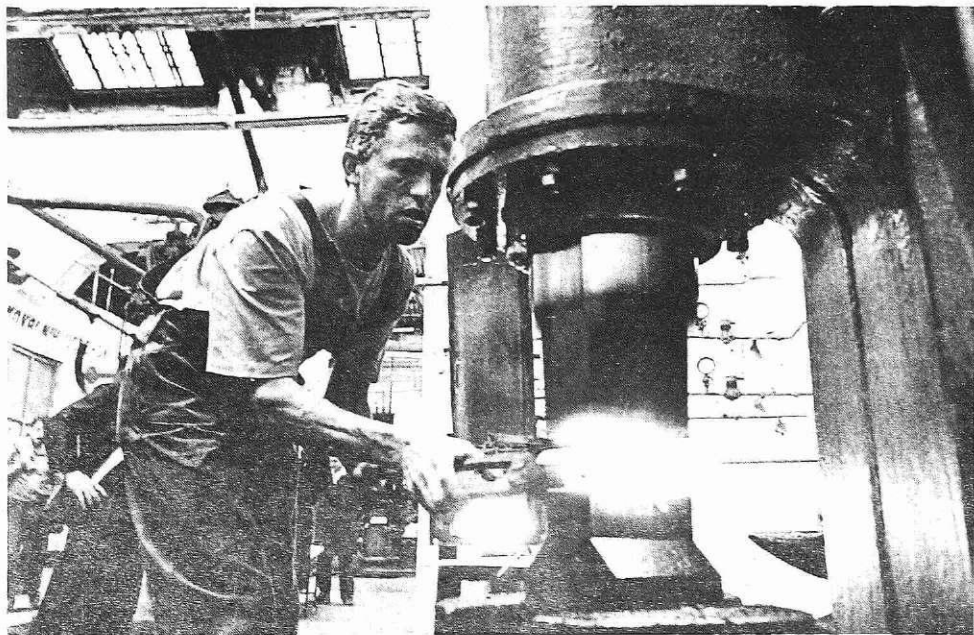
pa bomo nadaljevali s skupino projektantov in konstruktorjev.

Z ozirom na odzive tistih, ki jih še nismo vabili na predstavitev, bomo morali v ješkem terminu organizirati še več ponovitev.

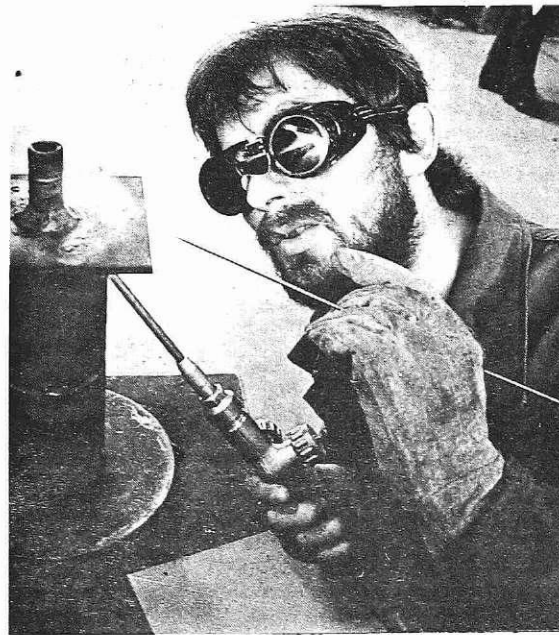
S temi predstavitvami želimo doseči boljše poznavanje mikrolegiranih jekel iz proizvodnega programa Železarne Jesenice, seznanjanje sedanjih in bodočih potrošnikov teh jekel z vsemi posebnostmi in še posebej prednostmi, ki jih nudi njihova uporaba. Želimo se vključiti v skupno reševanje tehnoloških in tehničnih problemov pri uporabi mikrolegiranih jekel. Izmenjava izkušenj je dobrodošla tako za nas proizvajalce kot ostale potrošnike. Pri-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kako je bilo na republiškem tekmovanju

Cveto Kemperle (foto: Jože Antolin)

Dragutin Gvozdič (foto: Jože Antolin)

V petek in soboto, 17. in 18. junija, je bilo v Mariboru 12. republiško proizvodno delovno srečanje kovinarjev. Do zaključka redakcije smo uspeli zbrati le uvrstitve tekmovalcev iz naše Železarne.

Pri plamenskih varilcih se je Dragutin Gvozdič uvrstil na 17. mesto, Emir Suljanovič pa na 1. mesto na listi B. Pri varilcih (ročno obločno) je Franc Sabotin dosegel 4. mesto, Ivan Malek pa 8. mesto. Pri varilcih MAG je

Rasim Numanovič dosegel 4. mesto na listi B, Ismet Pivač pa 7. mesto pri varilcih TIG. Med konstrukcijskimi ključavničarji se je Jože Špolad uvrstil na 9. mesto na listi B. Med kovači je Cveto Kemperle zasedel 9. mesto na listi B. Pri livarjih je bil Jernej Kocijančič peti, Osman Alič 14. in Grabnar 19. Pri električarjih — energetikih je Franc Morič zasedel 9. mesto, Vinko Jakopič pa 6. mesto na listi B.

Še vedno pod načrtovanimi rezultati

Po podatkih statistične službe smo do 20. junija izdelali 59.499 ton skupne proizvodnje, kar je 98,9 % družbenega načrta in 94,8 % operativnega programa. Načrtovano količino proizvodnje izpolnjujejo v obratih:

Jeklarna 1 (100,3 %); HV Bela (107,6 %), PVT (114,6 %), Elektrode (104,2 %), Žebeljarna (108,9 %) in Valjana žice (105,9 %).

V Jeklarni 1 so vili 11.055 ton jekla in tako izpolnili družbeni načrt 107,3 %, operativni program pa 100,3 %.

V Jeklarni 2 so v dvajsetih dneh izdelali 136 sarž, kar je 10.841 ton jekla. Vzrok neizpolnjevanja družbenega načrta (95,7 %) in operativnega programa (85,6 %) so zastoji in okvare.

V petnajstih dneh smo odpremili 17.160 ton končnih izdelkov. Družbeni načrt odpreme smo dosegli le 87,3 %, operativni program pa 87,9 %.

Načrt odpreme izpolnjujeta le dva obrata: HV Bela (106 %) in PVT (117,6 %).

Osební dohodek za maj

V mesecu maju smo izdelali 94.612,7 ton skupne proizvodnje, kar je 107,8 % družbenega načrta in 106,6 % operativnega programa. V Jeklarni 1 so z 17.162,8 tonami jekla izpolnili načrt 100,9 %. V Jeklarni 2 pa so v maju izdelali kar 19.003,2 tone jekla ali 15,2 % več kot so načrtovali.

V maju je bilo odpremljenih 32.236,2 ton končnih izdelkov, družbeni načrt je bil tako izpolnjen 109,4 %, operativni pa 111,6 %. Načrt proizvodnje in odpreme se izpolnila in preseglji skoraj vsi obrati.

Posledica preseženih načrtov, v proizvodnji je za 1,7 % večji učinek, tako da znaša povprečna letna železarna 5,6 %. Učinek se je najbolj povečal v Jeklarni 2, kjer so dosegli

osební dohodek poleg učinka vplivalo zlasti delo ob prvomajskih praznikih.

V ploščatem programu je največ povečala OD Valjarna bluming štekel 5,9 % (poprečje 3,3 %), v okroglem programu pa Valjarna žice in profilov 7,2 % (poprečje okroglega pa je 3,2 %).

V tehničnih dejavnostih je tokrat na prvem mestu Energetika s 7,6 % povečanja. Tu se na veliki večini delovnih mest opravlja delo tudi ob prazničnih dneh.

Osební dohodek v TOZD Družbeni standard se giblje vzporedno z osební dohodkom za Železarno, kar je pogojeno s sistemom dela (ki se prilagaja proizvodnim obratom) in načinom ugotavljanja učinka (poprečje proizvodnih obratov).

V TOZD Komerciala je osební dohodek enak v povprečju meseca. Večji učinek se v številu nadur zmanjša, ker je obseg plačanega časa nekoliko manjši.

V delovni skupnosti so razlike med sektorji precejšnje, čeprav se praktično za vse delavce obračunava enak učinek, pa tudi v številu plačanih ur ni bistvenega nihanja. Zato sklepamo, da gre zlasti za različno razporeditev dela za lastno dopusta.

Poprečni procent nadur v efektivnih urah za Železarno je 2,4 %. Tudi ta mesec se je število nadur zmanjšalo, razlike med obrati in sektorji pa so še vedno velike. Najvišji procent nadur v efektivnih urah izkazuje HV Jesenice (6,2 %), sledi ji Livarna (5,4 %). Vzdrževanje je tokrat na tretjem mestu (3,8 %), kar je sicer še vedno nad poprečjem, vendar se kaže zelo močna težnja po zmanjševanju. V nobeni TOZD odstotek nadur v efektivnih urah ni večji od 3 %, v nekaterih obdobjih pa je bil večji od 5 % na ravni Železarne. Spoznanje o primernosti bolj enakomerne porazdelitve dela in plačila očitno prihaja vse bolj do voljeve. Upajmo, da je to posledica boljše usposobljenosti večjega števila delavcev in boljše organizacije dela.

V razpravah o uresničevanju novega samoupravnega sporazuma je bilo precej besed posvetenih vplivom časovne razporeditve dela, zlasti v tem smislu, da bo za te namene razporejenega preveč osebnega dohodka. Za delavce, ki delajo na tri in štiri izmene, je sprememba sicer občutna, na ravni Železarne pa kljub velikim prisotnosti izmenskega dela ta delež osebnega dohodka nima velikih razsežnosti. Za izmensko delo je bilo izplačanega 6,8 % OD (v januarju 5,1 %) oziroma 8,4 % od izplačanega OD za delo v tem mesecu (v januarju 6,2 %).

V mesecih brez praznikov je ta delež bistveno manjši. Podatki torej kažejo, da so časovni dodatki povzročili le manjšo prerazporeditev osebnega dohodka.

V informaciji o osebnih dohodkih za april smo obljubili, da bomo delavce obvestili o delovanju nove zakonodaje na področju urejanja osebnega dohodka. Ker je o tem izšla posebna informacija, ki jo je prejel vsak delavec, na tem mestu te teme ne bomo obravnavali.

Oddelek za nagajevanje

Železarski globus

Finska

Finska železarska družba Outokumpu bo v svoji železarni Tornio zgradila novo vročo valjarno. Glavni proizvod te železarne so različne vrste nerjavnih jekel. Letna proizvodna zmogljivost nove valjarne bo 500.000 ton valjanih izdelkov.

Južna Koreja

Angleška družba Davy Mc Kee je podpisala sporazum o gradnji novega plavža. To bo tretji plavž v južnokorejski železarni Kwangyang, ki je last največje južnokorejske železarske družbe PoSCO. Investicijski stroški so predvideni v višini 61 mio britanskih funtov. Premer talnilnica novega plavža bo 13,2 m, njegova dnevna proizvodna zmogljivost pa 9000 ton. Gradit naj bi pričeli v nekaj mesecih, z redno proizvodnjo pa naj bi pričeli novembra 1990.

LR KITAJSKA

Ta azijska država naj bi letos nakopala 1,57 mio ton več železne rude. To je za 75 mio ton več, kot so jo nakopali v letu 1987. Ta količina nakopane železne rude je tudi za dvakrat večja, kot so jo nakopali v tej državi leta 1980.

Obvestilo

Obveščamo vse delavce, ki se nameravajo v šolskem letu 1988/89 vpisati v katerikoli srednji, višji ali visokošolski program in katerih nadaljnje strokovno izpopolnjevanje je v interesu Železarne, da vložijo prošnjo za pridobitev študijskih ugodnosti za izobraževanje ob delu do 2. julija 1988 na kadrovski sektor Železarne — oddelek za izobraževanje.

Vloge za pridobitev študijskih ugodnosti sicer obravnavajo odbori za delovna razmerja po TOZD oz. DS, vendar jih mora zaradi predhodnega psihološkega testiranja delavcev in ostalih podatkov, ki so potrebni pri obravnavi teh vlog, pravočasno zbrati kadrovski sektor.

Prošnje bodo odbori obravnavali v poletnih mesecih, zato je nujno, da se spoštuje zgoraj napisani rok.

Kadrovski sektor

Prodaja v maju

Maja smo prodali 31.989 t osnovne dejavnosti in s tem preseglji gospodarski načrt prodaje za 9 %, nižji operativni program pa za 10,9 %. Neto realizacija prodanih izdelkov je znašala 40.258 mio din in je bila za 19 % oziroma 6.456 mio din višja od načrtovane. Maja smo opravili tudi 204 t storitev prevajanja v vrednosti 52 mio din, kar je precej več, kot smo načrtovali.

Načrtovano realizacijo je preseglji tudi TOZD Tehnične dejavnosti, tako da je znašala skupna zunanja neto realizacija 41.815 mio din, kar je 21 % več, kot smo načrtovali. Precej slabša od načrtovane pa je bila struktura prodanih izdelkov. Leta je zaostala za načrtovano za 9,7 % za strukturo prodaje maja lani za 6 %, za 0,7 % pa je bila slabša od strukture prodaje, dosežene v aprilu.

Pregled prodaje po posameznih TOZD in obratih nam kaže, da je TOZD Ploščati program prodaje za 8 %, količino iz operativnega programa pa za 10,6 %. Znotraj TOZD so gospodarski načrt prodaje tako količinsko kot vrednostno preseglji prav vsi obrati, največje preseganje pa zasledimo v HV Jesenice, kjer so načrtovano količino prodaje preseglji za 13 %, vrednost prodaje pa za 34 %.

TOZD Okrogli program je gospodarski načrt prodaje količinsko preseglji za 13 %, vrednostno pa za 23 %. Znotraj TOZD zasledimo največje preseganje v obratu Valjarna žice in profilov, medtem ko so ostali obrati zaostali za načrtovano količino in operativnim programom. Obrat Žičarna je zaostal za načrtovano količino prodaje za 13 %, Jeklovlek za 6 % in Elektrode za 4 %, 19 % več, kot smo načrtovali, pa so prodali tudi iz obrata Žebljarna.

Največje odstopanje od gospodarskega načrta zasledimo prav pri storitvah prevajanja, saj so v obratu HV Bela opravili 148 t, HV Jesenice 7 t, v obratu PVT pa 49 t storitev prevajanja.

Pri pregledu strukture prodaje posameznih obratov vidimo, da so načrtovano strukturo prodaje dosegli oziroma preseglji v Valjarni bluming štekel in v obratu Elektrode. V primerjavi s istim mesecem lani pa je bila struktura prodaje boljšja v Valjarni bluming štekel, HV Jesenice, PVT in Elektrodah. Če pa primerjamo še strukturo prodaje s predhodnim mesecem, pa vidimo, da so bolj kvalitetne izdelke kot v aprilu prodali iz obratov Valjarna bluming štekel, HV Bela, HV Jesenice, Valjarna debele pločevine in Elektrode.

Prav vse mesece letošnjega leta smo lahko zadovoljni s količino prodaje, medtem ko zaostajamo za načrtovano strukturo prodanih izdelkov. Izboljšanje strukture prodaje pa bi nam zagotovilo boljši poslovni rezultat.

Polonca Marjanović

Tabela: 1
Primerjava ur in zaslužkov za maj 1988 s predhodnimi obdobji

Obdobje	OD iz sredstev DO				% učinka	Index OD na l. 1987
	ur na zaposl.	na uro	na delavca	za 182 ur		
1. 1980	187,5	50.—	9.351	9.062	40,0	3,6
1. 1981	186,9	67.—	12.553	12.225	45,4	4,9
1. 1982	185,9	83.—	15.389	15.064	47,3	6,0
1. 1983	184,8	106.—	19.499	19.208	49,0	7,6
1. 1984	185,2	158.—	29.244	28.738	51,3	11,4
1. 1985	185,5	324.—	60.116	58.978	54,3	23,5
1. 1986	185,2	697.—	129.127	126.868	58,6	50,5
1. 1987	188,8	1381.—	260.825	251.342	59,9	100,0
I. 1988	185,2	2353.—	435.767	428.246	63,0	170,4
II.	180,5	2403.—	433.866	437.346	63,2	174,0
III.	188,8	2538.—	479.236	461.916	64,2	183,8
IV.	192,2	2710.—	520.300	493.220	3,9	196,2
V.	194,1	2780.—	539.070	505.960	5,6	201,3
I.—V. 88	188,1	2560.—	481.250	465.920	—	185,3
V. 87	187,9	1159.—	217.874	210.938	60,8	83,9
I.—V. 87	184,7	1086.—	200.523	197.652	58,7	78,6

Tabela: 2
Struktura OD za maj 1988

Vrsta izplačila	Znesek OD	Din na zaposl.	Struktura OD v %	
			19=100	14=100
1. Osnovni OD	1.955.753.709	334.602	62,07	76,82
2. Učinek	111.207.255	19.026	3,53	4,37
3. Skupaj 1—2	2.066.960.964	353.628	65,60	81,19
4. Nočni dodatek	113.141.955	19.357	3,59	4,44
5. Popold. dodatek	44.445.494	7.604	1,41	1,75
6. Nadurni dodatek	23.350.835	3.995	0,74	0,92
7. Nedeljski dodatek	38.033.513	6.507	1,21	1,49
8. Praznični dodatek	33.988.762	5.815	1,08	1,33
9. Skupaj 4—8	252.960.559	43.278	8,03	9,93
10. Otežkočeni dod.	29.584.100	5.061	0,94	1,16
11. Dod. za del. dobo	167.342.779	28.630	5,31	6,57
12. Nagrade-honorar	24.389.750	4.173	0,77	0,96
13. Ostala plačila	4.788.868	819	0,15	0,19
14. Skupaj 2+9 do 13	2.546.027.026	435.589	80,80	100,00
15. Plačan praznik	232.773.350	39.893	7,39	9,14
16. Plačan dopust	210.378.736	35.992	6,68	8,26
17. Sobotni dopust	17.219.414	2.946	0,55	0,68
18. Nadom. OD za bol. odsot.	144.486.490	24.720	4,58	5,68
19. Skupaj OD iz sredstev DO	3.150.885.010	539.070	100,0	123,76

Tržna predstavitev mikrolegiranih jekel

(Nadaljevanje s 1. strani)

pombe in koristni predlogi bodo služili nadaljnjemu razvoju in izboljšanju kvalitete tovrstnih jekel in dodajnih materialov. Medsebojno poznavanje omogoča najbolj in trajnejše sodelovanje, zato naj bi v bodoče z vsemi udeleženci predstavitev obdržali stike in jih tekoče seznanjali o vseh novostih na področju razvoja in proizvodnje mikrolegiranih jekel ter pripadajočega dodajnega materiala.

Program predstavitev je obsegal teoretični del, v katerem so sodelavci RO in obrata Železarne debele pločevine predstavili mikrolegirana jekla, dodajni material in možnosti krojenja pločevine v Železarni.

V praktičnem delu so varilci v varilnem laboratoriju prikazali varjenje mikrolegiranih jekel po vseh običajnih postopkih. Ob koncu predstavitev je bil organiziran ogled proizvodnje mikrolegiranih jekel.

V razgovoru po predavanjih je bilo največ vprašanj in poviš na namerjenih tematiki v zvezi z uporabo različnih vrst mikrolegiranih jekel, tehnološki disciplini pri varjenju, kvalitetni problematiki površne

pločevine in dokazovanju prednosti, ki jih nudijo ta jekla. Razgovor je bil koristen predvsem za nas, saj smo ugotovili, kaj moramo še vse storiti, da bi izbor tovrstnih proizvodov lahko bistveno bolj uveljavili in ga razširili tudi na inozemska tržišča.

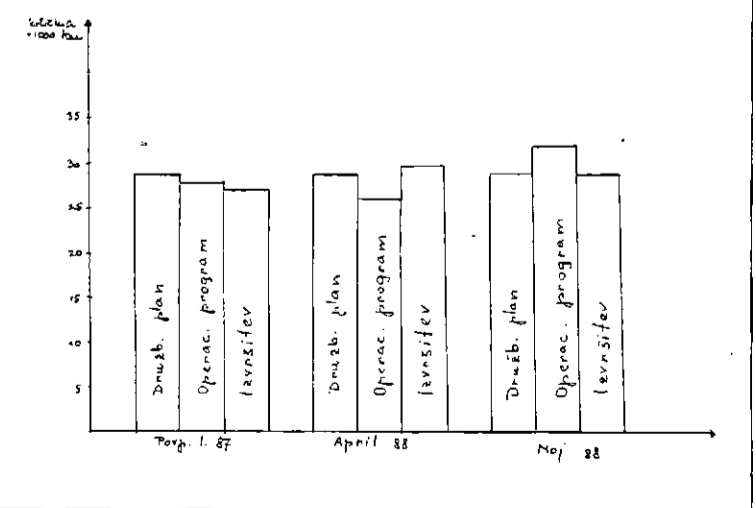
Petih predstavitev v maju in juniju se je udeležilo 83 predstavnikov iz 37 delovnih organizacij. Od tega je bilo 57 strokovnjakov s tehničnega področja in 26 s komercialnega.

V septembru bomo s predstavitvami nadaljevali še za ostale. Najprej bomo informacije posredovali predstavnikom projekcijskih birojev, inženiringov, institutov in fakultet, nato pa še drugim večjim delovnim organizacijam, za katere menimo, da so potencialni potrošniki naših proizvodov.

Splošni vtis po tem prvem delu predstavitev je vzpodbuden, saj številni neposredni dogovori v času predstavitve in po njej potrjujejo pravilnost odločitve. Seveda pa bo treba počakati še na podatke o povečanju prodaje mikrolegiranih jekel.

MARKETING

Količina prodaje osnovne dejavnosti

Obvestilo

Če ste ugotovili, da je vaše stanovanje (katerega lastnik je Železarna Jesenice) za vas preveliko, da vam zato ne nudi več značnosti in poleg vsega povzroča tudi visoke stroške plačevanja obveznosti, vas vabimo, da se zglasite v Železarni Jesenice, na Oddelku za stanovanjski standard (stavba kadrovskega sektorja), na obliki št. 11, ali oddate pismo (stavba za zamenjavo stanovanja) na zgoraj navedeni naslov.

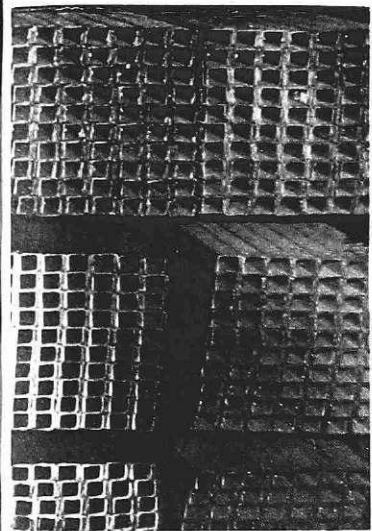
Na podlagi prejetih prijav bomo ugotovili število interesentov za zamenjavo in poskusili uresničiti vaše želje.

Oddelek za stanovanjski standard

TOZD Ploščati program v letošnjem letu

V temeljni organizaciji Ploščati program so v prvem trimesečju letošnjega leta sicer imeli izgubo, vendar so v aprilu in maju zelo dobro delali in skupen rezultat za prvih pet mesecev letošnjega leta je veliko bolj ugoden. Naredili so 212.355 ton skupne proizvodnje, kar je za 13.000 ton ali za 6,3 odstotka več, kot so načrtovali za prvih pet mesecev.

Martin Šketa, direktor temeljne organizacije Ploščati program, nam je pojasnil, da so takšni rezultati nastali predvsem zaradi strukturnih sprememb. V gospodarskem načrtu je bilo predvideno, da bo proizvodnja potekala preko kontiliva, vendar to ni bilo doseženo v celoti. Prav tako je bilo predvideno, da bodo vse nerjavne kvalitete narejene v novi jeklarni, vendar so bile vse narejene v Jeklarni 1. Takšne strukturne spremembe so se najbolj odražale v proizvodnem rezultatu Valjarne bluming štekel.

Hladno oblikovani profili (foto: I. Kučina)

Na skupno proizvodnjo je vplival tudi prehod proizvodnje iz SM jeklarne v Jeklarno 2; zaradi strukturnih sprememb so v TOZD Ploščati program naredili za 19.000 ton manj kot lani v enakem obdobju, vendar so takšno zmanjšanje načrtovali prav zaradi prenosa proizvodnje iz SM jeklarne v Jeklarno 2.

Ceprav je bila letošnja proizvodnja v primerjavi s proizvodnjo v prvih petih mesecih lanskega leta manjša, to ni vplivalo na prodajo. Ta je bila večja od načrtovane in večja od lanskoletne — prodali so 108.138 ton izdelkov, kar je za 6700 ton ali 6 odstotkov več od gospodarskega načrta in približno prav toliko več od lanskoletne prodaje v tem času. Fizični kazalci skupne in končne proizvodnje v prvih petih mesecih so torej ugodni, vendar se to ne odraža v poslovnem rezultatu temeljne organizacije in Železarne.

Najbolj pomembne vzroke za to so cenovna neskladja, saj so cene naših izdelkov zamrznjene, stroški proizvodnje pa so vedno večji in požirajo vedno večji del ustvarjenega prihodka. Delno je za slab poslovni rezultat krivo tudi nedoseganje načrtovane strukture izdelkov (asortiment), ki je v skoraj vseh obratih slabša od načrtovane. Izpolnjevanje načrtovane strukture izdelkov se giblje od 91 odstotkov v Valjarni debele pločevine do 98 odstotkov v Valjarni bluming štekel in Hladni valjarni Jesenice, v drugih obratih pa so rezultati precej slabši.

V primerjavi s prvimi petimi meseci lanskega leta so v tej temeljni organizaciji imeli letos boljše izpolnjevanje, manjšo porabo energije na enoto izdelka in veliko manjše zaloge. Izplen je boljši predvsem na relaciji jeklarna — valjarna bluming štekel, vendar še ni tak, kot so ga načrtovali, ker del proizvodnje v Jeklarni 2 še poteka po klasičnem postopku. Poraba energije so zmanjšali predvsem z novim načinom zakladanja; s prehodom na toplo zakladanje slabov se je poraba energije na potisni peči zmanjšala za polovico. Prispevek k varčevanju z energijo je tudi predviden nov sistem dela v VBS. Prvega junija so v valjarni začeli poskusno obratovati v sistemu 5+2, pogoj za to pa je, da obe jeklarni dosledno izpolnjujeta tak program proizvodnje, kot ga nov sistem dela v VBS zahteva. Nujno bo potrebna obratovalna usposobljenost obeh kontilivov, saj vsaka okvara lahko poruši cel sistem dela.

Zaloge so občutno zmanjšali in tako rekoč delajo brez njih. Ze na relaciji Jeklarna 2 — Valjarna bluming štekel in v nadaljnjih fazah proizvodnje do Hladne valjarne Jesenice so zaloge polizdelkov minimalne, zato večkrat prihaja do občasnih zasto-

jev v proizvodnji in do težav pri sestavljanju dnevnih in tedenskih programov proizvodnje. Po drugi strani pa je pretok materiala večji, obračunje zalog je hitreje, vse to pa vpliva, da so stroški za financiranje zalog manjši.

Glede na vedno večje zahteve trga je kvalitetna problematika prisotna v skoraj vseh obratih, predvsem v Valjarni bluming štekel in v Hladni valjarni Jesenice, ki sta proizvodno najbolj iztrošena obrata. Valjarna bluming štekel zaradi iztrošenosti svojih naprav ne more več izpolnjevati kvalitetnih potreb Hladne valjarne Bela, zato bo v prihodnje prednostna naloga Železarne posodobitev Valjarne bluming štekel. Zaradi zahtev trga, boljših delovnih pogojev in večje finalizacije proizvodnje pa bo poleg posodobitve VBS potrebnih več manjših posodobitev tudi v HVB in HVJ.

Za bolj uspešno delo obratov in temeljne organizacije Ploščati program bodo potrebne tudi druge spremembe. S kadrovske oziroma izobrazbeno strukturo v temeljni organizaciji niso zadovoljni, ker menijo, da upravljajo z zelo dragimi in zahtevnimi napravami, zato je treba temu primerno dvigniti tudi izobrazbeno raven. V sodelovanju s kadrovskim sektorjem bo treba pripraviti program dodatnega izobraževanja za vse zaposlene, pri kadrovanju no-

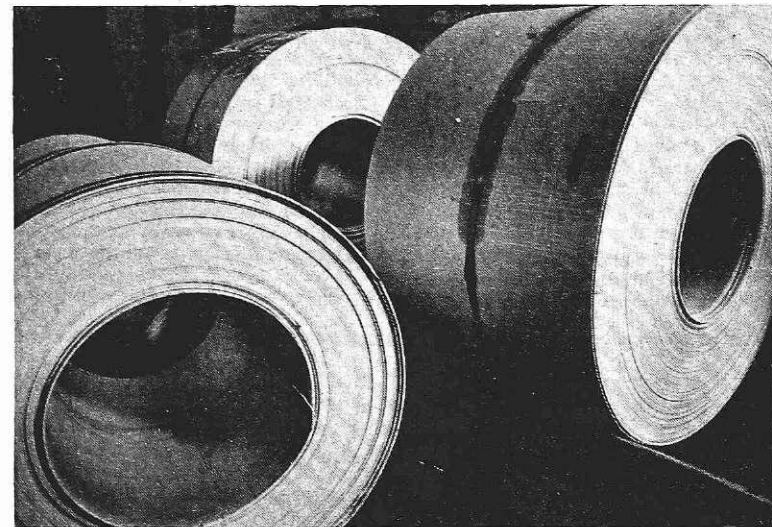
vih delavcev pa bo treba dosledno upoštevati pogoje in zahteve.

Motivacija za boljše in kvalitetnejše delo je tudi osebni dohodek, ki pa sedaj ni ravno najboljši motivacijski dejavnik. Ker se boljši proizvodni rezultati ne odražajo tudi v večjih osebnih dohodkih, so delavci toliko bolj nezadovoljni. Zato bo na področju nagrajevanja treba narediti določene spremembe predvsem za dela in naloge v individualni normi.

Direktor temeljne organizacije Ploščati program je dejal, da je v drugem letu delovanja nove organiziranosti že videti določen napredek pri usklajevanju proizvodnje. Nov način dela zahteva od vseh zaposlenih veliko več prizadevanja in tudi njihovo razumevanje položaja je prispevalo k boljšim proizvodnim rezultatom. Žal pa se boljši proizvodni rezultati v dani situaciji še ne odražajo tudi v boljših poslovnih rezultatih.

Martin Šketa nam je podal tudi oceno poslovanja temeljne organizacije Ploščati program v prvem polletju letošnjega leta. Ocenjujejo, da bodo načrtovano končno proizvodnjo presegli za pet do šest odstotkov, poslovni rezultat pa je glede na razmere zelo vprašljiv. Če upoštevamo znane rezultate za prve štiri mesece in to, da je bilo zadnje povečanje cen odobreno šele konec maja, bo poslovni rezultat temeljne organizacije Ploščati program ob prvem polletju letošnjega leta verjetno negativen. Seveda pa lahko z boljšim delom in varčevanjem delavci te temeljne organizacije tudi sami veliko prispevajo, da bo izguba čim manjša.

Lilijana Kos

Hladno valjana pločevina (foto I. Kučina)

Odbori za gospodarstvo

Delovna skupnost skupnih služb

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu delovne skupnosti skupnih služb je imel 15. junija svojo osmo sejo. Udeležilo se ga je osem članov, dva sta se opravičila, eden pa je bil neopravičeno odsoten. Seja je imela pet točk dnevnega reda.

V prvi točki dnevnega reda je odbor ugotovil, da so bili vsi sklepi prejšnje seje odbora realizirani.

V drugi točki dnevnega reda je odbor na podlagi obrazložitve dal soglasje za plačilo rednega dopusta dvema sodelavkama, ki gresta ob koncu junija v pokoj in ga nista mogli izkoristiti.

V tretji točki dnevnega reda je odbor obravnaval nadurno in pogodbeno delo. Ugotovil je, da se je število nadur v delovni skupnosti v maju v primerjavi z mesecem aprilom zmanjšalo za tretjino. Mnenja je tudi, da je potrebno urediti nagrajevanje, saj za delo, ki je opravljeno v rednem delovnem času, tudi če je specifično, ni mogoče izplačevati nadur. Dodatno nagrajevanje naj se izvede drugače. Tudi za izobraževanje v popoldanskem času mora oddelek za izobraževanje najti ustrežnejše nagrajevanje od nadurnega dela. Tudi nagrajevanje dodatnega dela izven delovne skupnosti je treba razčistiti. Za to je odbor zadolžil oddelek za nagrajevanje in kadrovski sektor. Odbor je tudi zadolžil predsednico, da v delavskem svetu delovne skupnosti sproži pobudo, da je glede na znani presežek delavcev v Železarni nadurno delo potrebno zmanjševati povsod. To pobudo naj delegati v delavskem svetu Železarné sprostijo tudi tam. Odbor se je seznanil tudi s pogodbenim delom v delovni skup-

nosti. Največ takega načina dela je v splošnem sektorju, kjer so to vratarji, v kadrovskem sektorju je skladiščnik skladišča CZ in do nove mikroorganizacije delovne skupnosti je to lektor v uredništvu Železarja.

V peti točki dnevnega reda je odbor dal soglasje za pogodbo o delu spremljevalca sodelavcem, ki so na zdravljenju v Crikvenici. Zaradi objektivnih težav (povečana odsotnost) Kadrovski sektor ni mogel zagotoviti spremljevalca.

N.K.

Železarski globus

Romunija

V začetku leta sta romunska in indijska vlada podpisali sporazum o dobavi 5 mio ton indijske železne rude romunskim železarnam. Prve količine v višini 2 mio ton so indijski rudniki dobavili letos aprila in maja. 3 mio ton pa bodo dobile romunske železarne v obdobju september 1988 — marec 1989.

ZR Nemčija

Železarne v ZR Nemčiji naj bi letos proizvedle okrog 35 mio ton surovega jekla. Lani so proizvedli 36,5 mio ton, kar je za 2,5% več. Ta padec proizvodnje v zahodnonemških železarnah je predvsem posledica lanskoletnega padca cen železarskim proizvodom.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 27. JUNIJA DO 3. JULIJA

- 27. junija, Anton KELVIŠAR, Žičarna, Jesenice, Cesta na Golico 15, ☎ 82-475.
- 28. junija, Ivan VOH, splošni sektor, Jesenice, Tavčarjeva 8, ☎ 83-226.
- 29. junija, Božidar BARTELJ, poslovodni odbor, Žirovnica, Zabreznica 44 b, ☎ 80-726.
- 30. junija, Janez BEGEŠ, Elektrode, Lesce, Na trati 59, ☎ 74-766.
- 1. julija, Janez BIČEK, TOZD Talilnice, Jesenice, Udarna 9, ☎ 83-193.
- 2. julija, Franc BRELIH, TOZD Tehnične dejavnosti, Jesenice, Kurirska 3, ☎ 81-612.
- 3. julija, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 b, ☎ 73-831.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 27. 6.	Alojz Lebar	Aleš Robič
Torek — 28. 6.	Božidar Černe	Borut Cegnar
Sreda — 29. 6.	Janez Faletič	Janez Arh
Četrtek — 30. 6.	Franc Bassanese	Jože Cej
Petek — 1. 7.	Pavel Žmitek	Berti Krapež
Sobota — 2. 7.	Vlado Repe	Milan Ravnik
Nedelja — 3. 7.	Primož Žvab	Borut Cegnar

Služba obratne ambulante

Od 27. junija do 2. julija bodo delale naslednje obratne ambulante: DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.

POPOLDNE: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 13.30 do 14.30.

V soboto, 2. julija, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.

Za borce od 13. do 14. ure.

V soboto, 2. julija, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

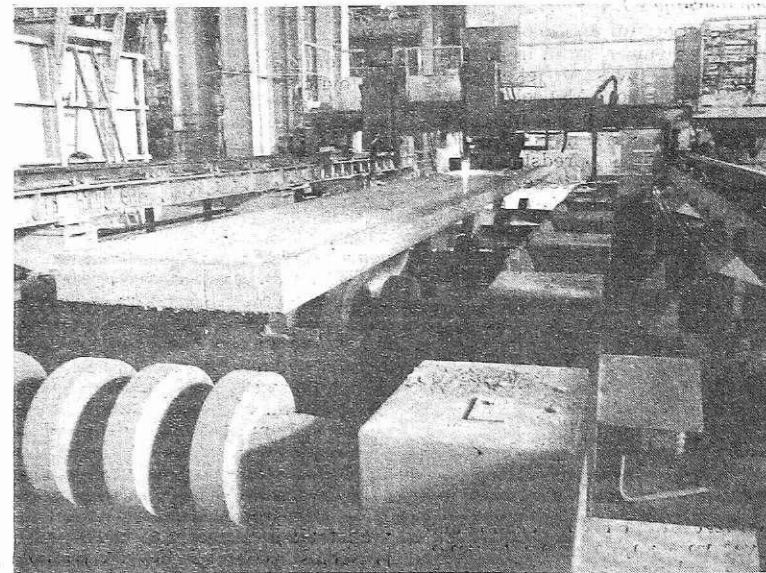
Dežurni v Vatrostalni

25. in 26. junija, Branko MARKIZETI, Jesenice, Titova 4a, Jesenice, ☎ doma 83-596, ☎ v službi 83-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Pregled odsotnosti v maju

TOZD/DS	Število delavcev	Bolo-vanje %	Por. ods. %	Red. let. dopusti %	Ost. ods. %	Skupna ods. %
Talilnice	762	7,83	0,37	5,64	1,22	15,06
Ploščati program	1124	7,97	0,55	6,05	1,78	16,35
Okrogli program	890	7,24	1,37	7,53	1,29	17,43
Tehn. dejavnosti						
Komerciala	1907	5,63	0,24	6,16	1,58	13,61
Družb. standard	155	3,81	2,44	5,47	0,74	12,46
DSSS						
	192	10,22	6,48	4,24	0,85	21,79
	920	4,12	3,50	5,38	1,27	14,27
Železarna	5950	6,46	1,25	6,08	1,43	15,22

Končni prodajni p. Jeklarni 2 (foto: Irena Kučina)

CSI včeraj in nikdar več (3)

(Dialogu »gluhih in slepih« na rob)

V petek, 17. junija, se je po sklepu kolegija delovne skupnosti pričela razprava o organizacijskih spremembah delovne skupnosti na mezo in mikro ravni. Trajala bo do 30. junija. Za razpravo je pomembnih dvoje gradiv: Razlogi za organizacijske spremembe, ki ga je pripravil Janez Poljšak, in obrazložitev organizacijskih sprememb DSSS po posameznih sektorjih, ki jih je pripravil oddelek za organizacijo dela.

Vprašanje je, zakaj se ne držimo samoupravno in strokovno pomembne procedure, ki je naslednja:

1. Izdelava in sprejem enotne metodologije za izdelavo razvida del in nalog.

2. Izdelava in sprejem metodologije za ugotavljanje zahtevnosti dela (ocenjevalni model).

3. Dokončanje del v zvezi s sporazumom o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe (pravilniki).

4. Izdelavo in sprejem pravilnikov za razvid del in nalog pustimo zaenkrat ob strani.

Posvetili se bomo raje nadaljevanju dialoga »gluhih in slepih«, ki ga že dalj časa vodimo na straneh Železarnja s takimi imenovanimi akterji procesov na področju inoviranja in redefiniranja samoupravljanja.

Takoimenovana obrazložitev mezoorganizacije CSI, ki jo je pripravil oddelek za organizacijo dela (in seveda ni nikakršna obrazložitev) se zaključuje tam, kjer bi se morala pravzaprav začeti: »Odločitev, da CSI deluje v sklopu splošnega sektorja, je bila sprejeta zaradi boljše povezave v bistvenih funkcijah delovanja centra.« In ničesar več! Razumljivo: obrazložitev »bistvenih funkcij centra« ni mogoče podati, niti funkcij navesti, ker ni bila opravljena členitev delovnega procesa za mezo raven, se pravi, ker ni ustrezne strokovne podlage.

Lahko kaj več izvemo iz Poljšakove utemeljitve razlogov za organizacijske spremembe?

Osnovna podlaga za spremembe na CSI je po njegovem »makroorganizacija« DO. Drugi razlogi pa so: Odgovornost za samoupravno delovanje je neposredno v TOZD. Samoupravno delovanje mora imeti svojo avtonomnost. Razreševanje problemov je treba približati kraju, kjer nastajajo. Koordinacija je potrebna le pri skupnih akcijah.

Osnovna zamera, ki jo pri tem lahko izrečemo Poljšaku, je, da ne upošteva dejanskega stanja oziroma da izhaja iz neke abstraktne sheme, čeprav dejansko stanje dobro pozna.

Poljšak namreč dobro ve, da se je po »Kritični analizi političnega sistema« pričel odvijati proces (tudi v Železarni), pri katerem prihaja do krepitve funkcije delovne organizacije, delavskih svetov in poslovalnih organov. Dobro tudi ve, da so vse vitalne funkcije delovne organizacije centralizirane na nivoju delovne organizacije, da je celo načrtovanje v TOZD podrejeno interesom delovne organizacije in da bi že najbolj površna analiza zadev, ki jih obravnava, in odločajo o njih samoupravni organi v TOZD, pokazala, da takorekoč o ničemer ne odločajo. Samoupravljanje v temeljnih organizacijah je omejeno v bistvu na oblikovanje posameznih pobud, tudi predlogov ter na kontrolo izvajanja skupno sprejetih odločitev in proizvodnega procesa v TOZD. Za potrditev teh težav je dovolj, če si ogledamo samo naslove poglavij in posameznih podpoglavij iz samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo na ravni DO. Gre za koordiniranje delovnega procesa, načrtovanje, združevanje sredstev (skupni prihodek, skupna obratna sredstva, skupni riziko, skupno pokrivanje izgub, združevanje sredstev za razširitev materialne osnove dela, investicije, skupno porabo, rezervni sklad) itd. Skratka, na ravni Železarnje se oblikuje enotna politika za nastopanje zunaj in znotraj kolektiva. Prav na ravni delovne organizacije tako prihaja do ogromne koncentracije moči v zvezi s sprejemanjem odločitev, do ogromne koncentracije pomembnih informacij za samoupravljalce v TOZD in seveda (naj bi prihajalo) tudi do povečanja odgovornosti za harmoničen razvoj celotnega kolektiva. Po drugi strani pa to pomeni, da je

odločanje tako vse bolj oddaljeno od delavcev v TOZD, da so jim vse bistvene informacije vse bolj odtujene, da je njihov vpliv vse manjši, da je njihova samoupravna vloga vse bolj izničena, saj se jim poznavanje in pregled nad celoto vse bolj izmi-ka.

To pa so prav gotovo razlogi, ki nas navajajo k nasprotnim zaključkom, kot so ti, do katerih so prišli takoimenovani »akterji inoviranja in redefiniranja« samoupravnih in informacijskih procesov v Železarni. Informacijsko službo na ravni Železarnje bi bilo potrebno v vseh pogledih krepiti in motivirati za čimprejše delo za potrebe delavcev v TOZD, ne pa razbijati (pri tem ne mislim, da tudi v TOZD na tem področju niso potrebne določene »inovacije«).

Avtonomno samoupravno delovanje v temeljnih samoupravnih sredstvih, o čemer govori Poljšak, in kar postavlja — če ga prav razumem — kot cilj oz. povod organizacijskih sprememb na CSI, lahko omogoči le močna informacijska služba na ravni delovne organizacije. Le močna služba lahko poskrbi za nemoten pretok informacij od strokovnih služb do organov na ravni delovne organizacije in v TOZD in obenem slehernega delavca v TOZD in DSSS oskrbi s tistimi informacijami, ki še le omogočajo, da se sploh lahko pojavi v vlogi samoupravljalca kot avtonomen subjekt.

Osnovni problem v zvezi z mezo in mikroorganizacijo centra torej ni vprašanje strahu za delovna mesta, kot bi to rad prikazal predsednik delavskega sveta Železarnje Janez Kunstelj (razprava na odboru za samoupravne splošne akte), temveč to, kako CSI usposobiti in mu omogočiti opravljanje tistih funkcij, ki jih glede na naravo dela in glede na normativne opredelitve nekdo mora opravljati. Gre za probleme zajemanja, urejanja, obdelovanja, shranjevanja in razpečevanja informacijskih procesov. Gre za to, da se jasno odgovori na naslednja vprašanja v zvezi z informacijskimi procesi: kaj, kdaj, kako, kdo, komu, zakaj? Da se v zvezi s samoupravnim komuniciranjem poskrbi za ustrezno načrtovanje in

izvajanje dela in poskrbi tudi za ustrezen nadzor. Gre tudi zato, da se pri informiranju zagotovi spoštovanje določenih kriterijev, kot naprimer: popolnost, resničnost, relevantnost, sistematičnost, pravočasnost, aktualnost in razumljivost informacij. Preučevanju in pravnim problemom se pri tem delu ni mogoče izogniti.

Le kako naj bi CSI z dvema strokovnima delavcema in Železarnjem, kjer ni predvidena zaposlitev niti enega profesionalnega novinarja, uspešno opravljal in uresničeval zgoraj omenjene naloge in cilje, ki zadevajo izredno raznovrstne stroke: od zgolj komunikacijske, do pravne ekonomske, politične, sociološke, tehnične...? Ob vsem tem pa se je treba tudi zavedati (tudi empiričnih podatkov za to trditev je dovolj na razpolago), da bo teh nekaj delavcev, če bodo hoteli svoje delo profesionalno in pošteno opravljati, nenehno zadevalo tudi na najrazličnejše interese posameznih organizacijskih in socialni grup ter klik v delovni organizaciji in tudi zunaj nje, kar bo v nadaljevanju — preko najrazličnejših frustracij in deprivacij — vodilo v odprte konflikte. To pa seveda ne pomeni nič dobrega za delo, ki ga je treba opraviti.

Zamisel, ki jo predlaga Poljšak kot oseba, ki je odgovorna za to področje in ki jo očitno podpira tudi oddelek za organizacijo dela brez kakršnihkoli relevantnih strokovnih podlag (količina, obseg dela, možnosti spoštovanja vsaj osnovnih kriterijev kvalitete dela) za raven delovne organizacije je torej v vseh pogledih slaba. Prepričan sem, da se tega zaveda in da za abstraktno shemo, na katero se sklicuje, tiči nekaj drugega: povsem konkreten interes. CSI naj bi bil zgolj štabna (kurirska) služba poslovalnega odbora, ki naj poskrbi za strogo (s strani PO) kontroliran pretok povelj (z najbolj nujnimi, prečiščeni in doziranimi informacijami) po vertikalni liniji navzdol, nižji komandni kader v bazi pa poskrbi za izvrševanje povelj. Kritična stališča baze, ki smo jih v obliki zapisnikov SDS in samoupravnih organov doslej vsaj delno še uspeli zajeti (in občasno tudi analizirati) na CSI, se lokalizira in zaustavi že na mejah osnovnih proizvodnih enot (za to poskrbi informator v TOZD). TOZD se zapre vase, fevdalizira, horizontalno komuniciranja se bistveno omeji, imidž posameznih TOZD in njihovega komandnega ka-

dra, pa tudi celotne DO, pa v primerjavi s sedanjim stanjem bistveno zraste. Z avtonomnim samoupravnim delovanjem in v razreševanju problemov tam, kjer nastajajo (za razliko od Poljšaka mislim, da nastajajo in se razrešujejo predvsem tam, kjer obstaja koncentracija kapitala, moči in relevantnih informacij — to je na ravni delovne organizacije), takšna zamisel seveda nima kaj dosti opraviti.

Vsem tistim, ki bodo o mezo in mikro organizaciji CSI odločali, zatorej polagam na srce, da vsa ta vprašanja dobro premislijo, preden oddajo svoj glas za. Če hočemo in če smo pripravljeni samoupravljati, potem si moramo zgraditi ustrezne kanale od virov, ki razpolagajo s pomembnimi informacijami, in kanale (preko katerih bomo lahko izražali svoje interese, dajali pobude, vplivali) do ključnih mest odločanja, obenem pa tudi horizontalno povezavo, ki bo omogočala artikulacijo skupnih interesov. Spriznati se namreč moramo s tem, da tudi v našem kolektivu obstoje različne organizacijske in socio-ekonomske grupe, ki nimajo enakega položaja, enake izobrazbe, enakega dohodka, enake moči, enakih aspiracij — torej tudi ne enakih interesov. Da neenaki interesi niso vselej komplementarni, da so tudi nasprotni, kar vodi v konflikte. Da je slednje mogoče razrešiti ali zadržati. Da je dušenje konfliktov pogojeno z avtokratsko, razreševanje pa z demokratsko organizacijo. Da je to isto ključno (organizacijsko) vprašanje, o katerem odločamo (boljše se odloča ali še boljše : odločajo).

Božidar Lakota

Železarski globus

ZDA

Mednarodni inštitut za železo in jeklo je objavil podatke o svetovni proizvodnji surovega jekla v prvem četrtletju letošnjega leta. Celotna svetovna proizvodnja v tem obdobju je znašala 116,7 mio ton. V istem obdobju lani je bila ta številka 102,2 mio ton. Porast proizvodnje je bil torej 14,2 %. Podoben odstotek rasti je tudi pri proizvodnji groblja. Proizvodnja surovega jekla je najbolj narasla v ZDA in Belgiji za skoraj 30 %. Po istih podatkih naj bi Jugoslavija lani v prvih treh mesecih proizvedla 1,134 mio ton surovega jekla, letos pa 1,015, kar je za 10,5 % manj.

Pregled sestankov SDS

(Iz programa samoupravnih aktivnosti za maj — nadaljevanje)

Najprej popravek v zvezi s črpanjem sklada skupne porabe od januarja do aprila 1988: V zvezi z izplačanimi regresi v tem obdobju je bila na seji odbora za kadre in družbeni standard dne 16. junija podana informacija, da gre za regrese, ki so bili v januarju izplačani upravilcem, ki so se v Železarni zaposlili v drugem polletju 1987. Sicer pa naj omenim, da je odbor gradivo (fotokopijo rokopisa), ki ni imelo ne oznake službe niti kakršnekoli obrazložitve niti ni bilo podpisano, zavrnil. Zahteval je, da FRS pripravi do prihodnje seje odbora (med 10. in 15. junijem) podrobno poročilo z natančno specifikacijo posameznih postavk za celotno obdobje od januarja do 1. julija (tudi o tem, zakaj so bile kršene prioritete, ki jih je določil delavski svet ŽJ), strokovna služba pa mora tudi sicer delavski svet obvestiti o zakonitosti trošenja sredstev sklada skupne porabe med letom, ko naj bi se le-ta šele oblikovala.

O slednjem nekaj več. Gre za to, da zakon o celotnem prihodu in dohodku določa (90. člen), da se del čistega dohodka, ki je začasno razporejen za skupno porabo, razen dela, ki se zagotavlja iz bruto osebnih dohodkov, v skladu z zakonom uporablja za obratna sredstva. Del, ki gre iz bruto osebnih dohodkov, bi bilo mogoče uporabljati, če bi imeli to opredeljeno v samoupravnem splošnem aktu (88. člen), tudi med letom. V sporazumu o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe pa kot izjemo, pri kateri je mogoče koristiti tekoča sredstva, navajamo edinole izplačilo regresov, jubilejnih nagrad in odpravnin. Vprašanje zakonitosti bi morala sicer preverjati Služba družbenega knjigovodstva, ki pa se (po besedah občinskega pravobranilca), zadovolji z izjavo, da je bilo razporejanje opravljeno v skladu z našimi akti.

Je pa tudi drugi razlog, nad katerim bi se morali zamisliti. Ker poslujemo z izgubo, moramo za to, da bi komu kaj podarili, najemati drage kredite. Da je takšno ponašanje ekonomsko smotno in racionalno, najbrž ne moremo trditi. Ta ugotovitev velja tudi za nezakonito ponašanje odborov za gospodarstvo v TOZD, saj moramo vrednost materiala, ki ga podarjajo raznim društvom in organizacijam, pokriti iz združenih sredstev skupne porabe. Pri tem tudi ne bo odveč (naše samoupravne akte premalo poznamo), če povemo, da bi morali, kot smo zapisali v statute, o vseh oblikah združevanja dela in sredstev odločati delavci na zboru delavcev z osebnim izjavljanjem. To velja tudi za takoimenovane obveznosti, ki smo jih naprtili skladu skupne porabe — da je delegacija TOZD ali delovne skupnosti pri glasovanju za akte, s katerimi delavci prevzemajo materialne obveznosti, vezana na odločitev delavcev TOZD, ki so sprejeli z osebnim izjavljanjem in da je za takšno odločitev potrebno soglasje vseh TOZD in delovne skupnosti.

Casi, ko je bila Železarna dobra krava molznica, so očitno za nami. Ozreti se moramo vase, sicer se nam lahko zgodi kot delavcem Zmaja, ki jih je podpredsednik ZIS Zemljarič minuli petek pred skupščino takole podučil: »Ni vas oškodoval inter-

vencijski zakon, temveč poprejšnja poraba brez kritja. Zdaj moramo vsi nositi posledice, ker smo jemali dolge brez pravega razloga. Ljubo mi je, ker sprašujete, kam gre vaš denar.

Vprašajte v vaši občini, v mestu, v republiki in nato v federaciji.«

Lahko bi rekli, da se na gornje razmišljanje vsaj delno vežejo tudi pripombe SDS iz OBRATA PREDELAVA VALJANIH TRAKOV (TOZD PLOŠČATI PROGRAM).

Iz omenjenega obrata smo prejeli zapisnike SDS vodstva obrata, linija in adjustaža, profilarna 1 in 2 ter predelava profilarne. SDS vodstvo obrata ocenjuje, da je tudi po novem obračunu osebnih dohodkov njihov obrat glede na dosežene rezultate nizko ovrednoten. S tem v zvezi izrecno opozarjajo, da tudi odstotek odstopanja od 1,00 po obratih ni pravično izdelan (primer Jeklarna). Nadalje omenjajo, da s stanjem v Železarni klub ukrepanju v posameznih obratih niso zadovoljni. S tem v zvezi omenjajo, da še ni urejeno vprašanje zaposlenosti oziroma produktivnosti, kvalitetnega asortimenta, vzdrževanja naprav, reorganizacije, mikroorganizacije in nagrajevanja po delu. Sprejeti ukrepi se v celoti ne izvajajo. Glavni očitek pa leti na posamezne službe in sektorje, češ da delajo počasi. Tudi SDS linija in adjustaža menita, da bi se morali ukrepi hitreje izvajati. Pod razno opozarjata, da nekateri delavci že dalj časa bolujejo in da ni nobenih izgledeov za nadaljnje delo. Zato prosijo socialno in zdravstveno službo, da bi stanje pregledala in ustrezno ukrepala. SDS profilarna 1 in predelava profilarne menita, da vprašanje osebnih dohodkov v profilarni še vedno ni rešeno (v primerjavi z drugimi obrati v Železarni so slabo vrednoteni). Pravijo, da kljub dogovoru o enakih štartnih osnovah nekateri obrati štartajo z višjo štartno osnovo (»Lep primer za to je jeklarna, ki ima kljub slabemu delu višjo štartno osnovo in s tem višji OD.«). In še njihovo mnenje v zvezi s poslovanjem v prvem četrtletju: »Ne moremo se strinjati, da se kljub dobremu delu, izpolnjevanju načrtovanih obveznosti, zmanjšanju zalog prikazuje izguba. Slabost vsega tega po naše je, da se v Železarni vsi ne držijo dogovorjenih ciljev. Smo pa tudi mnenja, da je od dogovora ali sklepa pa do realizacije predolga pot ali pa do realizacije sploh ne pride. Pod razno se pritožujejo, da se kljub večkratnim opozorilom odgovornim (OTK, valjarna 2400, kvalitetna konferenca) v zvezi s kvaliteto površine določenega materiala stanje ni skorajda nič popravilo (»kvaliteta površine je z vsako saržo slabša«). Ugotavljajo tudi, da je treba obnoviti orodje za izsekavanje rondel ter narediti nove, kvalitetnejše podlage za matrice. Tudi žage za razrez profilov so zelo slabe (mehke, ne držijo ostrine), zato naj bi naročili kvalitetnejše (»Žage iz uvoza so 100 % boljše kot naše dočile«). Vprašujejo tudi, kaj je z odgovornostjo v Železarni (omenjajo, da v zvezi z izlitem v novi jeklarni ni nobene informacije). Pritožujejo se tudi zaradi varčevanja pri zaščitnih sredstvih. Takole pravijo: »Imeli smo pripombe tudi glede zaščitnih sredstev. Prav je, da se varčuje, toda ne na račun varnosti delavcev. Uporabljamo masne in strgane rokavice, tako da smo že na meji varnosti. Kvaliteta rokavic je slaba. Premalo se upošteva specifičnost obrata: ostri robovi, masni in mokri profili. Mislimo, da bi bilo varčevanje umestno na drugih področjih, ne pa na osebnih zaščitnih sredstvih.« Stališče SDS profilarna 2 glede osebnih dohodkov in poslovanja v prvem kvartalu je podobno stališčem zgoraj omenjenih SDS. Pod razno pa so se menili o tehnološki disciplini, kvaliteti, izboljšanju izplena in spoštovanja dobavnih rokov za kupce njihovih izdelkov.

TOZD OKROGLI PROGRAM

Iz OBRATA VALJARNA ŽICE smo prejeli zapisnike SDS vodstva obrata ter valjarna žice 1, 2 in 3. SDS vodstvo obrata ni zadovoljno z odgovorom, ki ga je prejelo iz obrata vzdrževanje — TOZD Tehnične dejavnosti glede povečane odstotka načrtovanih zastojev mehanskega in elektro izvora. Pravijo, da gre povečan odstotek zastojev vzdrževalcev na račun proizvodnje, ki ima skupno načrtovanih zastojev 38 %. V zvezi s poslovanjem SDS ugotavlja, da je proizvodni rezultat Železarnje dokaj v redu, poslovni pa slab. Sicer pa trdijo tole: »Analiza vzrokov za izgubo kaže, da so skoraj vsi vzroki izven Železarnje in neposrednega vpliva delavcev. Znotraj Železarnje pa moramo, po mnenju SDS, znižati stroške, ki nastanejo v naši proizvodnji (materialne stroške). Le-ti so občutno previsoki.« Pod razno SDS zahteva ureditev prevozov iz dela in na delo na ralciji Bela — Plavž (še en avtobus!). SDS valjarna žice 3 (Češek) ugotavlja, da še ni prejela odgovora na vprašanje glede urejenosti in obratovanja skladišča na Beli. Problem zastruje takole: »Zato delovna skupina sprašuje, ali je vredno imeti stanek, saj do sedaj niso dobili odgovora niti na eno postavljeno vprašanje.«

V OBRATU ELEKTRODE so se delavci kot običajno sestali na dveh delnih zborih. Na prvem, ki so se ga udeležili delavci obratovodstva, oplaščevalnice 2, rezalnice 2, PEM, transport in samotne, je bilo v zvezi s poslovanjem postavljeno vprašanje, zakaj v periodičnem obračunu za TOZD Okrogli program ni napisano, kateri od bratov izkazuje izgubo, niti vzroki, zakaj obrat izkazuje izgubo. SDS rezalnica 1 in oplaščevalnica 1 pa se pritožujeta, da še nista dobili odgovorov v zvezi s kruhom.

Iz OBRATA ZEBLJARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstva obrata, zebljarna 1 in 3 ter adjustaža. SDS vodstvo obrata takole ocenjuje poslovanje v prvem kvartalu: »Splošno mnenje je, da je izguba v prvem tromesečju zares zaskrbljujoča. Iz podanih podatkov se vidi, da je osnovni vzrok visoka obremenitev zaradi obresti in stroška skupnih služb. Imamo predrage skupne službe. Dobri proizvodni dosežki so premalto za pozitivno gospodarjenje. Zakonske obveznosti so tudi bistveno prevysoke in jih v prihodnje ne bo možno pokrivati brez posledic za standard delavcev, ki ta dohodek ustvarjajo. Socialne razmere naših delavcev se zelo hitro slabšajo, posledica tega pa je padanje storilnosti. Izpostavljeni je vprašanje obresti na osebne dohodke, ki ga bomo dobili šele 18. v mesecu. Kdo pobira obresti za denar, ki je osemnajst dni na računu, ali banke ali DO? To so obresti osebnih dohodkov delavcev.« Člani SDS zebljarna 1 so se pod razno menili o večji kontroli ter boljšem čiščenju strojev in okolnega prostora, pa tudi o skrbnejšem ravnanju z orodjem in zaščitnimi sredstvi. SDS zebljarna 3 se vprašuje, kdaj se bo izguba v Železarni začela zmanjševati. Pod razno pa vprašuje, če je kaj možnosti, da bi se v obratu ponovno uvedlo pomožnega delavca, ki bi skrbel za raznos olja, čiščenje obrata in drugo. SDS adjustaža opozarja, da se sklepi v zvezi s čiščenjem žičnikov ne izvajajo. Pravijo, »da delajo v stilih kakor se komu pač ljubi, ne delajo pa tako, kot je predpisana tehnološka pot.«

(se nadaljuje)

Center za samoupravljanje in informiranje — Božidar Lakota

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Ob razstavi likovnih del učencev Gorenjske

V Stebrišni dvorani mesine hiše v Kranju je bila dne 8. junija odprta razstava likovnih del gorenjskih osnovnošolcev in pedagoškega oddelka kranjske srednje šole. Razstavo je organiziral Zavod za šolstvo PE Kranj, ZKO Kranj in Gorenjski muzej Kranj.

Na razpis so se odzvale vse osnovne šole iz jeseniške, radovljiške in škofjeloške občine, dve od treh osnovnih šol iz občine Trzin in tri od desetih osnovnih šol iz občine Kranj.

Jedrsko elektrarna Krško

Na povabilo tov. Ide Zorman stana v OŠ 16. december Mojstrana obiskala dva uslužbenca iz nuklearne elektrarne Krško.

Ogledali smo si film o nastanku elektrarne, njenem delovanju in vpliv le-te na okolje. Strokovnjaka sta na zastavljeni vprašanja z veseljem odgovorila.

»Ali je javnost obveščena o dogajanju v elektrarni in izven nje?«

»Da, mislim, da zadovoljivo. Nekateri so glede tega preveč zaskrbljeni, toda ob tem ne pomislijo na druge, za življenje prav tako nevarne vire radioaktivnosti.«

Zanimalo nas je tudi, od kod in v kakšnih količinah dobivajo surovine.

»Do nedavnega smo dobivali potrebno surovino — uran le iz tujine, v zadnjem času pa ga dobivamo tudi iz rudnika Žirovski vrh. Na leto porabimo približno šestnajst ton urana, torej v primerjavi s prejšnjim zelo malo.«

Predavanje je bilo silno zanimivo, saj smo posegli v čisto novi, neznan delček sveta, v katerem živimo danes in bomo živeli jutri. Je res vse v zvezi z jedrsko energijo tako brezškodno, kot govorijo ljudje in pišejo časopisi? Ne, nikakor! S to obliko energije se bomo morali — hočeš-nočeš — sprijazniti, saj bo tudi premožni enkrat pošel, kajne?

Strokovnjaka sta nam pregnala marsikateri dvom o varnosti jedrskih elektrarn. »Navsezadnje — sta storila prav?«

Tanja Pezdarnik
Aleksandra Baloh, 8. r
Dopisniški krožek
OŠ 16. december Mojstrana

Komisijo za izbor likovnih del so sestavljali mag. Helena Berce-Golob, pedagoška svetovalka republiškega zavoda za šolstvo, ter osnovnošolska likovna pedagoška akademska slikarja Marjan Kekec in Zmago Puhar.

Razstavljena so otroška kiparska dela iz različnih materialov, predvsem iz gline v naravni barvi ali obarvana na različne načine, iz lesa, iz mavca, stiropora, papirja, kartona in iz žice. Največ razstavljenih izdelkov so oblikovali učenci šestega razreda, v katerem je spoznavanje kiparskih elementov po programu osnovne šole najbolj intenzivno.

Razstavljena kiparska dela so izbrana z vidika likovne čistosti, izvirnosti, domisljivosti in raznolikosti materiala in tehnik oblikovanja ter z vidika ustreznosti otrokovemu psihofizičnemu razvoju.

Nehote se vsiljuje primerjava med regijsko in našo občinsko razstavo

likovnih izdelkov, ki jo organiziramo ob dnevu mladosti v salonu Dolik. Če pa primerjam število razstavljenih izdelkov, pri čemer upoštevam, da so likovni pedagogi izbrali najkvalitetnejše, potem lahko ugotovim, da je v občini Jesenice likovna osveščenost osnovnošolcev na visoki ravni, saj je največ razstavljenih izdelkov prav iz naše občine. Del zasluga za to kvaliteto gre verjetno tudi vsakoletni selekciji za občinsko razstavo in številnim sodelovanjem na različnih drugih likovnih natečajih, kjer se naši učenci lepo uveljavljajo.

Ob tem kaže omeniti tudi to, da je v zadnjih letih opaziti tudi na osnovnih šolah boljše urejenost razstavnih prostorov, na katerih se morda še bolj kot v občinskem in regijskem merilu kaže visoka kvaliteta likovne vzgoje.

M. Malenšek

Sijajne žabe v gnezdu krutih štokeljev

Ker so se ob objavi mojega članka Sijajne žabe v gnezdu krutih štokeljev (Železar, 16.6.1988) na centru pojavila raznorazna mnenja, se čutim dolžnega pojasniti nekatera svoja stališča glede tega.

Moj temeljiti in edini namen pri zgoraj omenjenem članku je bil, da izrazim željo, da Dramska skupina CSUI deluje še naprej. Za njen obstoj sem se bal že lansko leto, po odhodu nekaterih članov. Ob odhodu Gregorja Čušina in Nataše Černe pa tako kvalitetne predstave lahko postavimo samo še pod velik vprašaj. Zato mislim, da bo skupina v naslednjem šolskem letu potrebovala veliko pozornosti in moralne podpore.

Zavedam se, da je bila moja osnovna napaka, da sem stvari preveč posplošil. Mnogi mi očitajo delitev na bivši ŽIC in bivšo Gimnazijo. Dobro vem, da smo vsi člani enega centra — CSUI, vendar zakaj potem nimamo skupnih redovalnih konferenc. Vem tudi, da na predstavah za dijake družboslovno-jezikovne ter zdravstvene usmeritve ni vedno vse v najboljšem redu (morda sem tisti bonbon dobil ravno od nekoga iz moje ali zdravstvene usmeritve), vem pa tudi, da niso vsi dijaki kovinarke, metalurške, strojne, naravoslov-

no-matematične in elektro usmeritve nekulturni (kot sem verjetno pretiral v svojem zadnjem stavku).

Z izrazom spodnji prostori CSUI nisem mislil in nekažno razmerje nadrejenosti in podrejenosti, kot so mi mnogi očitali, pač pa le na geografski položaj dveh temeljnih delov našega centra. Ravno zaradi vsega tega so mnogi moj članek razumeli kot nekakšno razpihovanje sovraštva znotraj CSUI, za nekaj takšnega pa resnično nimam razloga.

Morda sem nekoliko pretiral v navdušenjem nad Žabami, vendar mi je bila predstava resnično všeč.

Zato sem vsem skupaj, ki jih je moj članek kakorkoli prizadel, javno opravičujem.

Siniša Urošević

Mladi gasilci so tekmovali

V soboto, 11. junija, je potekalo na OŠ Gorenjskega odreda v Žirovnici 6. občinsko tekmovanje pionirskih društev Mladi gasilec.

To je bilo ob enem tudi zadnje občinsko tekmovanje v tem šolskem letu. Na tekmovanju so sodelovale ekipe petih osnovnih šol: OŠ 16. december Mojstrana, OŠ Tone Čufar, OŠ Prežihov Voranc, OŠ Karavanških kurirjev NOB in OŠ Gorenjski odred Žirovnica, ni pa bilo mladih gasilcev iz OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska Gora in OŠ Polde Strazišar.

Vsaka šola je imela dve ekipe (ekipa učencev 1. do 4. razreda in ekipa učencev 5. do 8. razreda), v vsaki ekipi pa so bili po trije tekmovalci. Tekmovanje mladih gasilcev ima praktični del (sestavljanje cevovoda in zbijanje tarče) in teoretični del

(odgovarjanje na vprašanja iz požarnovarnostne zaščite).

Teoretični del so vodili učitelji, praktičnega pa mentorji gasilci.

Požarnovarnostna vzgoja je sestavni del učnozgojnega procesa, praktične uporabe sredstev za požarnovarnostno zaščito pa se uče predvsem učenci, ki sodelujejo tudi v gasilskih društvih v krajevnih skupnostih.

Najboljši v obeh skupinah so bili mladi gasilci OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica (1. do 4. razred Dejan Knežević, Dejan Kajdič, Sašo Vozelj, od 5. do 8. razreda Srečko Triplat, Jernej Grčar, Boris Kragelj). V oktobru se bodo ti gasilci udeležili republiškega srečanja pionirskih društev Mladi gasilec, ki bo v Slovenskih Konjicah.

M. Malenšek

V soboto velika delovna akcija

V Železarni Jesenice bo pri plavžih v soboto, 25. junija, velika delovna akcija. Na njej bodo mladim železarjem pri demontaži ozkega tira tokrat pomagali tudi vojaki iz vojne pošte Radovljica in jeseniški pionirji.

Če bi se tej pisani družščini rad pridružil tudi ti, te čakamo v soboto ob 7. uri pred restavracijo Kazina.

Komisija za MDA pri KS ZSMS Železarne Jesenice

Poziv javnosti

V znak solidarnosti z aretiranimi J. Janšo, D. Tasičem in I. Borštnarjem pripravljamo kulturno in politično manifestacijo, ki bo v četrtek, 23. junija, ob 18. uri, v Prešernovem gledališču v Kranju.

Program:

— ob 18. uri okrogla miza, sodelujejo Tone Anderlič, predsednik RK ZSMS, člani odbora za varstvo človekovih pravic in Robert Botteri, glavni urednik Mladine
— ob 20. uri koncert renesančne glasbe, nastopata flavtista Klemen Ramovs in Mateja Bajt
— Branje tekstov Janeza Janše in Davida Tasića (Bernarda Oman).
Glasilo Naprej

Slavko Tarman

Portreti jugoslovanskih mojstrov fotografije

Milan Pavić — fotoreporter in mednarodni mojster fotografije

V drugi polovici leta 1935 postane Pavić fotoreporter zagrebških Novosti in beograjske Politike. Leta 1936 osnuje v rojstnem kraju Daruvaru foto klub Daruvar. Naveže stike s foto klubom v Zagrebu, Sušaku in Osijeku. Tako priredijo v Daruvaru prvo medklubsko razstavo fotografij, ki je lepo uspela. Na tej razstavi je bila nagrada za drugo nagrado Pavićeva fotografija Kalvarija. Še istega leta 1937 se Pavićeva Kalvarija pojavi v naslovnici novemberske številke Foto revije. Ta ista Kalvarija je bila objavljena tudi leta 1938 v ameriški foto reviji Minicam.

Naslednja leta Pavić uspešno razstavlja in nabira nagrade ter plakete na mednarodnih foto razstavah v Zagrebu, Münchnu, Berlinu, Hamburgu, Antwerpnu in drugod. Leta 1940 in 1941 uspešno sodeluje na jugoslovanskih foto razstavah v Zagrebu, Osijeku, Beogradu, Daruvaru in Splitu.

Želja po fotografiji se je porodila v Daruvaru

Pavić je kot deček sanjal o foto aparatu že leta 1926, toda starši niso imeli sredstev, da bi mu ga kupili. Ko je bral leta 1935 razpis beograjskega ilustriranega tednika Panorama, da dobi foto aparat Box kamero 6x9 in 3 filme tisti, ki bo zbral 25 novih naročnikov Panorama, je storil usodni korak. V enem dnevu je zbral 27 novih naročnikov in prejel od tednika Panorama novo Box kamero. Postal je lastnik foto aparata.

V enem letu je ustvaril nepozabno serijo panoramskih posnetkov Daruvarja, njegove okolice in detajlov. To serijo je odkupilo turistično društvo, Pavić pa je Box kamero prodal in še nekaj dodal ter kupil nov foto aparat Agfa.

Že na začetku je smel prirodne lepote in človeka v naravi. Čutil je v sebi sposobnost za fotografijo.

Njegove fotografije so vzbudile pozornost in kaj kmalu je dobil delovno mesto fotoreporterja pri listih Novosti in Politika.

Pavićeva razvrstitev po ameriški lestvici PSA na prvem mestu svetovnih fotografov

Po osvoboditvi se je Pavić popolnoma posvetil novinarstvu in reporterski fotografiji. Dejavnost se je ves čas ukvarjal z umetniško fotografijo. Razstavljal je na vseh zveznih foto razstavah ter na mednarodnih salonih. Tako je do danes razstavljal šeststo del na mnogih razstavah v Jugoslaviji in sedemsto del na

tristopetdesetih mednarodnih razstavah na vseh petih kontinentih. Prejel je vrsto nagrad — pokal v Marseillu, medalje v Rio de Janeiru, Bieli, Ceraingu, Kucknowu in častne diplome v mnogih mestih po svetu.

Po svetovni rang lestvici, ki jo sestavlja PSA (Photographic Society of America) je Pavićev mesto od leta 1953 do 1961 na vrhu lestvice svetovnih fotografov. Prejel je tudi častno diplomu na enem najboljših salonov na svetu, v Rochestru v Ameriki.

Milan Pavić: Žetev

Ustvarjaj inovativno mislečo družbo

(Nadaljevanje s 1. strani)

tudi z inoviranjem upravljanja in vodenja in celega procesa poslovanja oz. gospodarjenja. Primarno je potrebno izdelati prehod od sistema »eni mislijo, drugi delajo« na sistem »vsi mislimo, vsi delamo«. Ta prehod je možen samo z upoštevanjem tehnološke discipline v usmerjenem, sistematičnem in organiziranem medsebojnem sodelovanju. Inovativnost moramo vpeljati v poslovanje vsake delovne organizacije, ne glede na njeno dejavnost predvsem v smislu samoupravnega organiziranja.

Neposredne naloge, ki jih je možno rešiti z inovativnostjo, so predvsem naslednje: varčevanje z energijo, skrb za človeka in okolje, zmanjšanje odpadkov in koristna uporaba le-teh, dvig kvalitete, avtomatizacija težkih delovnih mest, odprava zastojev, odprava ozkih grl v proizvodnji, uvajanje novih izdelkov, pridobivanje novih tehnologij...

Inovativnost v podjetju!

Zakaj bi bili inovativni, če ni treba! Inovativnost prinaša probleme, tveganje, vnaša nemir in spremembe. Inovatorji so vedno »problematični ljudje«, so v prvi bojni črti, a vajo vedno najprej streljajo!

Prevečkrat inovativnost izveni le kot politična parola. Aktivnosti so zreducirane na obravnavo predlogov, pravilnikov in delo raznih komisij, bistvo pa ostaja zamegljeno. V družbi prevladuje povprečnost, ki pa zavira borbo za rezultate.

Inovativnost se pojavlja povsod — vendar ne sistemsko. Gre za osamljene posameznike. V vsej gorečnosti lahko pridejo njihove ambicije že celo v lastno nasprotje.

Inovativnost na vseh področjih pa je potreba in zahteva tistih okolij, ki se spopadajo z močno konkurenco. Razvojna funkcija je lahko uspešna samo, če je oplemenitena z inovativnostjo, ki se prenaša na proizvodnjo, ki vključuje neprestano inoviranje. Za razvojno propulzivno organizacijo je tak proces nekaj normalnega, samo po sebi umevnega.

Kaj pa pri nas?

Inovativnost vzpodbujamo le s pravilniki in kampanijami, taka pa nikoli ni prinesla zadovoljivih rezultatov. Ostali smo pri sistemu posamičnih predlogov, ki se pojavljajo slučajno, nekontinuirano in nekontrolirano. V mnogih primerih so same sebi namen, njihovo presojanje pa otežkoča nepoznavanje osnovnih parametrov presoje (lastna cena, prihranek na materialu, energija...) oz. nepoznavanje primarnih ciljev v okviru strategije podjetja. Sistem posamičnih predlogov in njihovo realizacijo smo »rezervirali« predvsem za neposredno materialno proizvodnjo. Tu se inovativnost giblje v ozkih okvirih obstoječega proizvodnega procesa, kjer ni nikoli mogoče doseči prestrukturiranja, večjih posodabljanj oz. realizacije novega proizvoda za trg, ki je v inovativnem podjetju glavni dokaz inovativnosti.

Razvojno raziskovalna dejavnost v službi marketinga, razvoj in konstrukcije v okviru strategije podjetja oz. usmerjene inovacije šele odpirajo večje možnosti v prihodnje. Tega koraka še nismo storili. Kljub temu samo to še ni dovolj! Inovativnost ni nekaj, kar bi bilo ločeno od procesa proizvodnje in trga, inovativnost je njuna bit.

Vodstvo podjetja ima pri tem največjo vlogo. Naloga strokovnih služb za to področje pa je zbiranje, evidentiranje, obravnavanje, varstvo industrijske lastnine in prenos materialnih pravic.

Kaj je inovativno podjetje?

Inovativno je tisto podjetje, ki je soočeno s konkurenco na trgu in je zakonitosti trga sprejelo kot osnovo za urejanje odnosov tudi znotraj podjetja. Oblikovalo je torej notranji trg in s tem notranjo konkurenco. Vodstvo takega podjetja je izredno dosledno pri izvajanju in spoštovanju te usmeritve. Zakonitosti blagovne proizvodnje so osnova vrednostnega sistema, ki pomeni znotraj podjetja glavno vez, ki združuje vse ostale segmente proizvodnje (strategijo, strukturo, sisteme, veščine, organizacijo, kadre). Radikalna decentralizacija in avtonomija znotraj podjetja je sicer v takem podjetju na prvi pogled kaotična, vendar se na makroravni združi v enoten sistem vrednosti, strategije in politike celotnega podjetja, ki oblikuje akumulacijo in rizični kapital za hitre naložbe v prestrukturiranje proizvodnje skladno s tržnimi gibanji.

Bistvo inovativnega podjetja je, da je oblikovano tako, da proizvaja »zmagovalce«. Zmagovalce novih proizvodov, trženja, kvalitete, vode-

nja... Vsi tako strukturirani sistemi so sestavljeni v grobem iz dveh delov:

1. zmagovalec,
2. njegov zaščitnik.

V praksi to izgleda takole: zmagovalec (proizvoda, kvalitete...) napreduje v hierarhiji zaslužkov, skupaj z njim pa tudi njegov vodja oddelka, (ki je lahko samo bivši zmagovalec).

Nad vsem skupaj bdi naslednji nadrejeni, ki je v vlogi zaščitnika sistema zmagovalcev. Zmagovalec ima korist skupaj z napredkom oddelka in obratno!

Celoten vodstveni vrh in njihovi predhodniki delujejo kot model za vse mlajše v podjetju. Vsi potencialni »zmagovalci« dobijo vzpodbudo na osnovi zgodb in mitov o svojih predhodnikih.

Najuspešnejši med njimi bo nekega dne postal predsednik celotnega podjetja

Za inovativno podjetje je značilna intenzivna komunikacija, za katero velja vsaj pet značilnosti:

1. Komunikacijski sistem je neformalen. Veliko je razgovorov o problemih, združujejo se strokovnjaki različnih disciplin.

2. Komunikacije so izredno intenzivne. Stalno se posredujejo nove ideje. Sodelujejo vsi najbolj zainteresirani in odgovorni, tehtajo prednosti in slabosti v odprti atmosferi.

3. Komunikacija ima močno materialno podporo. Na voljo so vsi potrebni podatki, prostori pa so opremljeni za demonstracije (table, projektorji, itd.)

4. Pospeševalni programi dodatno institucionalizirajo inovacije. Ustanavljajo tehnološke centre, projektne time, namenjajo prostore zaposlenim iz različnih podjetij s ciljem realizirati inovacije, itd.

5. Intenzivna, neformalna komunikacija deluje hkrati kot zelo močan kontrolni mehanizem. Nihče ne more zapravljati sredstev, ne da bi drugi vedeli, kaj se dogaja in kakšen je rezultat.

Organizatorji okrogle mize

Gasilsko društvo Blejska Dobrava praznuje 80 let obstoja

V ta namen organizira več aktivnosti:

- v petek, 24. junija, ob 18. uri sektorska vaja v vasi
- v soboto, 25. junija, ob 20. uri slavnostna seja v Gasilskem domu

— v nedeljo, 26. junija

- ob 13. do 14. ure sprejem gasilcev pri Gasilskem domu
- ob 14. uri parada skozi vas do osnovne šole
- ob 15. uri slavnostni govor — podelitev gasilskih odlikovanj in priznanj, izročitev motorke desetini Kočna — sodeluje Pihalni orkester jeseniških železarjev in Pevsko društvo Blejska Dobrava
- ob 16. uri gasilska veselica z bogatim srečelovom

Vabijo gasilci Blejske Dobrave

Pregled dela skupne disciplinske komisije TOZD in Delovne skupnosti skupnih služb v mesecu maju

Direktorji TOZD in sektorjev so v maju vložili 30 zahtevkov za vodenje disciplinskega postopka. Skupaj je komisija na 8 obravnava obravnavala 39 delavcev in izrekla 38 ukrepov (od tega osem ukrepov prenehanja delovnega razmerja), enega delavca pa je oprostila odgovornosti. Najpogostejše kršitve delovne obveznosti so bile neopravičeni izostanki, opravljanje delovnih nalog v vinjenem stanju, nevestno, malomarno opravljanje delovnih nalog, zapuščenje delovnega mesta brez odobrenja.

Ugovor na odločitev disciplinske komisije so v maju vložili trije delavci, vsem trem je bil izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja.

V času od zadnje objave so odbori in pritožbe ter varstvo pravic delavcev obravnavali tudi nekaj ugovorov, zato so v pregledu dela zajete tudi te dokončne odločbe. Kot je razvidno iz odločb odborov, je komisija v vseh obravnavanih primerih pravilno ugotovila dejansko stanje, odbori pa so posamezne odločitve komisije spremenili in izrekli milejši oziroma hujši ukrep na podlagi večje teže posamezne olajševalne oziroma obtežilne okoliščine.

Nekaj odločb, izdanih v maju, pa še ni dokončnih zaradi izredno počasnega oziroma neažurnega vročanja odločb delavcem.

Tehnične dejavnosti

Vladislav Baša — voznik kamiona, Transport, nepravilna uporaba tovornjaka, zapuščenje delovnega mesta med delovnim časom, prerazporeditev na druga dela in naloge.

Vejsil Horozović — prvi šofer kamiona, Transport, zapuščenje delovnega mesta brez odobrenja, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Dedo Cizmič — premikač, Transport, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Joce Stojov — progovni delavec, Transport, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Drago Dražič — progovni delavec, Transport, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Jože Kupljenik — elektro mehanik specialist, Transport, neopravičeni izostanek, javni opomin.

Boris Sket — tehnik za mazanje, Vzdrževanje, nevestno opravljanje delovnih nalog, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Ploščati program

Danielj Koritnik — varilec specialist, Valjarna debele pločevine, neizpolnjevanje delovnih nalog, odklonitev dela, prenehanje delovnega razmerja.

Zmago Jeraj — strojni nakladalec, Hladna valjarna Bela, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Enes Mešič — strojni brusilec blumov, Valjarna bluming štekel, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Zlatko Avguštin — prvi oblikovalec na Rossi I., Predelava valjanih trakov, uživanje alkohola med delovnim časom, fizično obračunavanje, povzročanje nereda, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta.

Jasmin Čabrič — adjuster profilov, Predelava valjanih trakov, povzročanje nereda, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Milan Pantoš — drugi izdel. Alpine, Predelava valjanih trakov, uživanje alkohola med delovnim časom, žalitve, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Dušan Gregorič — drugi oblikovalec na Rossi I., Predelava valjanih trakov, uživanje alkohola med delovnim časom, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Rajko Kržišnik — lužilec, Valjarna bluming štekel, predčasni izhod na nedovoljenem mestu, javni opomin.

Dragan Justin — žerjavovodja, Valjarna bluming štekel, predčasni izhod na nedovoljenem mestu, javni opomin.

Roku v slovo

V sredo, 15. junija, smo na zadnjo pot mnogo prezgodaj spremili našega sodelavca Roka Kolbla. Vsako slovo je boleče, pri srcu pa je še težje, ko se od življenja poslovja človek v cvetu mladosti, ko je pred njim še polno neizpolnjenih ciljev...

Poznali smo Roka, tihega, mirnega sodelavca, trdega in spretnega borca v hokejskem dresu, mnogi pa nismo vedeli za njegovo ljubezen do gora. Proč od hrupnih Jesenic, v tihem zavetju gora, je preživljal proste ure, nabiral plezalne veščine in dobival nove znanice — ljubitelje narave. Sopek čudovitih planik ob njegovi žari je le delček tega, kar je Rok ljubil in izgubil. Tiho, dostojanstveno so se od njega poslovili mladi prijatelji, hokejisti, alpinisti, znanci, sodelavci in mnogi drugi, ki so tako pokazali, da je

bolečina staršev in bratov tudi njihova bolečina.

Mladost je Rok preživljal drugače kot večina njegovih vrstnikov. Treninki pri hokeju so mu jemali mnogo prostega časa, iz tekem pa se je vračal v službo vedno dobre volje. Rad je pripovedoval o dogodkih na tekmah, pa če je njegov klub tekmo dobil ali izgubil. Ni se branil nobenega dela; bil je rezalec na liniji ali pa voznik viličarja, skratka svoje delo je vestno opravljal.

Rok, hvala ti za tvoje prijateljstvo. V svojem kratkem življenju si vsem privoščil prijazno besedo in bil dober tovariš. Sodelavci se te bomo takšnega vedno spominjali, tvoji družini pa iskreno sožalje.

Sodelavci obrata HV Bela oddelek adjustaža

Vinko Lenarčič — strojnik lužilnice, Valjarna bluming štekel, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja (preklic pogojno odloženega ukrepa prenehanja delovnega razmerja).

Ludvik Šemrl — ročni varilec, Predelava valjanih trakov, prihod na delo v vinjenem stanju, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Zdravko Bertonec — adjuster, Predelava valjanih trakov, prihod na delo v vinjenem stanju, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Talilnice

Leon Vidic — vodja proizvodnje vliivanja in adjustaže, Jeklarna 2, povzročitev imovinske škode, nepravilna uporaba službenega vozila, kršenje prometnih predpisov, uživanje alkohola med delovnim časom, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta.

Bojan Gorenc — operater odpravevalne naprave, Jeklarna 2, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Džavid Kararič — ponovčar, Jeklarna 2, zapuščenje delovnega mesta brez odobrenja, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Braco Aganović — ponovčar, Jeklarna 2, zapuščenje delovnega mesta brez odobrenja, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Huse Handanagič — ponovčar, Jeklarna 2, zapuščenje delovnega mesta brez odobrenja, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Jože Lekše — tretji ponovni zidar, Jeklarna 1, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Stojan Branković — žerjavovodja, Jeklarna 2, nevestno opravljanje delovnih nalog, denarna kazen.

Janez Tušar — zapenjalec, Jeklarna 1, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta.

Dušan Antonič — zakladalec EP, Jeklarna 1, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Vojo Stare — delovodja adjustaže, Jeklarna 2, nevestno opravljanje delovnih nalog, denarna kazen.

Karel Lapajne — žerjavovodja, Jeklarna 1, predčasni izhod brez pristnice pri vratarju, oproščen odgovornosti.

Okrogli program

Mirko Slička — brusilec palic, Jeklovlek, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Muharem Ališić — žičar na Arboga stroju, Elektrode, predčasni izhod na nedovoljenem mestu, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Marko Komljanec — žičar na Arboga stroju, Elektrode, predčasni izhod na nedovoljenem mestu, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Ljubica Lazič — rezalka, Elektrode, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja.

Družbeni standard

Muharema Pajič — kuharica I., nevestno opravljanje delovnih nalog, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Merima Kapič — kuharica II., nevestno opravljanje delovnih nalog, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Janez Kobilica — gospodar, neopravičeni izostanek, nevestno opravljanje delovnih nalog, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

Delovna skupnost skupnih služb

Stanislav Mencinger — skladišni delavec, sektor inženiring, uživanje alkohola med delovnim časom, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo devetih (9) mesecev.

Skupna disciplinska komisija

Vzgoja in izobraževanje — kako naprej

15. junija je zaključila obvezno 8-letno šolanje še ena generacija osnovnošolcev, 24. junija se bo za vse šolarje zaključilo še eno šolsko leto, za približno 11 % prebivalcev (tokrat pač najmlajših članov naše družbe) bo dosežena še ena stopnja na poti njihovega razvoja.

Naša šola je naravnana na povprečnega učenca s povprečnimi sposobnostmi. Manj nadarjene večkrat na silo vlečemo naprej, bolj nadarjene vzpodbujamo in usposabljam, da se vključujejo v različna tekmovanja, natečaje in srečanja v občini, regiji in republiki in če pogledamo rezultate, ki jih dosegajo, smo lahko kar zadovoljni.

Vzgoja in izobraževanje pa ni samo stvar šole. Mlade poleg šole oblikujejo starši in širša družbena skupnost. Najbolj dragoceno vzgojno sredstvo je VZOR — VZOR v odnosu do dela, v medčloveških odnosih, vzor v skladnosti besed in dejanj. Prav ta zadnji vzor, torej skladnost besed in dejanj, pa je tisti, ki je v zadnjem času najbolj skregan sam s seboj.

Veliko namreč govorimo o pomenu znanja, še več o tem, da nas bo samo znanje povedlo na pot napredka, da je znanje vstopnica v družbo 21. stoletja, da ima znanje, pridobljeno v šoli, in tisto znanje, ki ga moramo pridobivati na delovnem mestu z lastnim izobraževanjem ali z vključitvijo v izobraževanje odraslih, velik pomen.

Kaj malo pa naredimo za to, da bi bilo znanje tudi zares cenjeno, pa naj gre pri tem za nagrajevanje posameznika ali za splošen odnos do vzgoje in izobraževanja. V naši družbi namreč vse bolj prevladuje mnenje, da bomo s tem, če bomo krčili programe družbenih dejavnosti, rešili zagate gospodarstva. Premalo se zavedamo, kako pomembna je dobra šola, dober učitelj, ustrezen šolski prostor in oprema, da zadovoljno generacijo mladih lahko vzgaja samo kolikor toliko zadovoljen učitelj. Na vseh mogočih ravneh govorimo in pišemo in svoje ravnanje usmerjamo v to, da bi za družbene dejavnosti porabili manj denarja, kot smo ga v preteklih letih, pa naj gre za zamik odvajanja prispevkov ali za to, da pri dograjevanju, posodabljanju in vzdrževanju šolskega prostora nastajajo vedno večje težave.

Lahko rečem, da je šola svoje naloge doslej izpolnjevala s polno mero odgovornosti, da smo realizirali tako z zakonom zagotovljeni kot tako imenovani dodatni program, za katerega smo se samoupravno opredelili tako izvajalci kot uporabniki. Ob neprestanem pritisku na postopno krčenje posameznih delov programa pa se vse bolj ukvarjamo s tem, kako rešiti, kar se rešiti da, zmanjka pa nam moči za dograjevanje in izpolnjevanje doseženega. Da delež sredstev za izobraževanje pada, mi najbrž ni treba posebej poudarjati. Težko je ob tem razkoraku dopovedati mlademu človeku, kako družba ceni izobrazbo, zahtevati od njega, da doseže čim višjo stopnjo izobrazbe, čim bolj raznoliko znanje, ki mu bo omogočilo uspešno delo in zadovoljno življenje.

In za zaključek: Vsaka družba, tudi najbolj osiromašena, skrbi za čim boljše izobraževanje mlade generacije. Naj ne bo v naši ta skrb prepuščena samo tistim, ki delamo v vzgoji in izobraževanju. Poskušajmo zasukati našo misel v smer, kaj bomo mladim v družbi dali, ne samo, kaj jim bomo vzeli, ko se samoupravno odločamo, kako bodo razporejena skromna sredstva za družbene dejavnosti.

Majda Malenšek

Varstvo in skrb za spomenike, spominske plošče NOB in grobišča padlih borcev

V naši občini smo tako kot drugod širom naše domovine postavili takoj po osvoboditvi spominske plošče oz. spomenike, posvečene padlim, običajno na krajih, kjer so izkpravili. Tako smo se oddolžili njim, ki so dali v tej naši borbi največ — svoja življenja

Spominske plošče so bile skromne, sicer pa narejene z veliko skrbjo in ljubeznijo. Večina del je bilo opravljenih udarno. Seveda moramo upoštevati, da so bila sredstva skromna, saj smo v prvih letih morali najprej poskrbeti za najnujnejše. To se še danes odraža na kvaliteti teh plošč.

V kasnejših letih smo postavili že bolj arhitektonsko in likovno zahtevne spomenike. Pri oblikovanju pa so že sodelovali nekateri strokovnjaki, tudi arhitekti in likovniki (npr. na Belem polju nad Hrušico, na Jesenicah, na Javorniku, v Mostah, na Blejski Dobravi, na Obranci, v Vrahtih in Gozd Martuljku in še kje).

Ob tem smo skušali čim dostojneje urediti skupna grobišča padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Vsa ta skrb je v največji meri padla na ramena borčevskih organizacij ali celo posameznih borcev in aktivistov OF.

Danes je minilo že več kot 40 let, kar so zadnji borci zapustili gozdove. Skrb za spomenike in obeležja naj bi prevzela družbenopolitična skupnost. V naši občini smo že pred leti pripravili program in določili obveznosti posameznim delovnim in drugim organizacijam, ki so bile pripravljene sprejeti patronat. Sprejet naj bi bil tudi družbeni dogovor. Vso akcijo je vodila kulturna skupnost. V skupščinskih zborih pa družbeni dogovor ni bil sprejet, ker je bil pomanjkljiv in ni upošteval vseh nalog in obveznosti.

Jeseni leta 1984 so zbori skupščine občine Jesenice sprejeli nov in dopolnjen družbeni dogovor o trajnem varstvu spomenikov, plošč in grobišč borcev NOV. Podpisale so ga družbenopolitične organizacije občine in Železarna. S tem je bila dana možnost in osnova za načelno in strokovno delo. Zavod za varovanje kulturne dediščine Gorenjske v Kranju pa je prevzel obveznost za opravljanje restavratorskih in konzervatorskih del, izdelavo, vodenje in dopolnjevanje strokovne evidence in dokumentacije o spomenikih, ploščah in grobiščih.

Krajevne skupnosti so podpisale poseben samoupravni sporazum z obveznostjo, da bodo za posamezne plošče, spomenike in grobišča našle delovne ali druge organizacije, ki bi prevzele skrb za njih.

Leta 1985 je bil imenovan odbor podpisnikov, ki je pričel s svojim delom. Krajevne skupnosti so bile z

družbenim dogovorom in s samoupravnimi sporazumi zadolžene, da neposredno skrbijo za spomenike, plošče in grobišča na svojem območju. Imenovali so 3. do 5 članske odbore, ki naj bi vodili izvajanje omenjenih nalog.

Odbor podpisnikov je do zadnjega časa v večini primerov pod strokovnim vodstvom Zavoda za varovanje kulturne dediščine moral sam izvajati določene naloge, sprejete v srednjeročnem programu.

Na zadnjem posvetu predstavnikov odborov pri krajevnih skupnostih, ki je bil 12. maja 1988, je bilo zastopanih le pet predsednikov odborov od trinajstih krajevnih skupnosti, in sicer: KS Kranjska Gora, KS Cirila Tavčarja, KS Sava, KS Edi Giorgioni Javornik — Koroška Bela, KS Žirovnica. Poleg njih so bili zastopani še OK SZDL Jesenice, občinska skupščina, Zavod za varovanje kulturne dediščine, OO ZZZ NOV Jesenice in referentka za borce in invalide NOV.

Na posvetu je bilo ugotovljeno, da se odbor podpisnikov družbenega dogovora srečuje s težavami, ker se naloge na terenu ne izvajajo, kakor predvideva družbeni dogovor. Premajhna zainteresiranost za to področje dejavnosti se je pokazala tudi z udeležbo na tem posvetu. Kljub temu so na posvetu obravnavali problematiko z vsega območja občine. Tolmačen je bil tudi družbeni dogovor in samoupravni sporazumi ter naloge podpisnikov pogodb o prevzemu patronata. Posebno pomembno je vprašanje financiranja. Del sredstev zagotavlja Kulturna skupnost in Skupščina občine Jesenice ter krajevne skupnosti. Določene materialne in finančne obveznosti pa naj bi prevzeli tudi podpisniki pogodb.

Problematika te dejavnosti je dovolj pestra in raznolika ter zahteva veliko požrtvovalnosti, prostovoljnega dela in strokovnosti, seveda upoštevajoč, da imamo bogato dediščino, ki dokazuje težko in krvavo revolucionarno pot našega naroda.

Ta dejavnost je mogoče finančno premalo podprta v primerjavi z drugimi kulturnimi in umetniškimi spomeniki.

Problematika, ki je bila nakazana, je vsebovala naslednje probleme in naloge:

1. Za vse spomenike, plošče in grobišča je potrebno takoj pridobiti patronat.
2. Krajevne skupnosti naj sproti dopolnjujejo evidenco.
3. Takoj je potrebno pristopiti k ureditvi zemljiško — knjižnih zadev z lastniki zemljišč, kjer te plošče oz. spomeniki stojijo.
4. Urediti je potrebno evidenco na sameznih grobovih padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, posebno tistih, kjer so borci ali žrtve pokopane v družinskih grobovih in so bili grobovi opuščeni.
5. Urediti je potrebno evidenco vseh ustreljenih talcev, umrlih in

pobitih v koncentracijskih taboriščih.

6. Dokončno določiti spominsko — kurirsko pot na Mežakli in v Karavankah in spodbuditi organiziranje spominskih pohodov k pomembnejšim spomenikom in ploščam.

7. Natančneje naj se opredeli naloge šolam, tabornikom, planincem in borcem.

8. Preko Turistične zveze Gorenjske je treba doseči, da bodo tudi turistični prospekti vsebovali pomembnejše spomenike NOB.

9. Občinske in krajevne konferen- ce SZDL naj bi bolj spodbujale izvajanje nalog, opredeljenih z državnim dogovorom.

10. Dokončno naj se reši zadeva o zaščiti Delavskega doma, najpomembnejšega spomenika revolucije v naši občini in njegova namembnost.

11. V Kranjski Gori naj se dokončno sprejme odločitev o postavitvi centralnega spomenika NOB (prvotni je bil ob gradnji odstranjen) in določi lokacijo.

Poleg te problematike so bili izpostavljeni še naslednji problemi:

— Centralni spomenik NOB na Jesenicah predstavlja širši družbeni problem. Oblikovno naj bi se predvidelo določene možne spremembe in dopolnitve. Delovne organizacije iz neposredne bližine se branijo prevzeti patronat. Komunalna služba zanemarja čiščenje. Pri tem naj zavzno sodeluje OO ZZZ NOV Jesenice.

— Javornik — Koroška Bela predvideva posebno karto za vsa obeležja, spomenike in kurirske poti.

— V Žirovnici ugotavljajo, da ni posebnega zanimanja in zainteresiranosti za spomenike NOB. Nekateri plošče so kvaliteto slabe.

— Nekaj težav je v Livarni Železarne Jesenice zaradi dragega materiala, modeliranja, obdelave, kar vse zvišuje stroške za pripravo nekaterih še dodatnih plošč in obnov.

— Do oktobra oziroma do naslednjega posveta v jeseni naj bi bile sklenjene pogodbe z vsemi prevzemniki patronatov.

— Do tega časa naj bi bili pripravljene tudi programi vseh nalog in del za leto 1989 in pripravljeno poročilo o izvajanju nalog v letu 1988.

Iz vsega nakazanega je dovolj jasno razgrnjena slika vse te problematike. Odbor podpisnikov zato je želi in pričakuje večjo zavzetost vseh družbenih političnih skupnosti in še posebej krajevnih skupnosti ter predvideva, da bomo v bodoče tej problematiki posvetili več pozornosti, da ne bi bili izpostavljeni stalni kritiki.

Spomeniki, plošče NOB in grobišča padlih borcev predstavljajo izredno pomemben del naše zgodovine, obenem pa kažejo velik prispevek občanov naše občine v narodno osvobodilni borbi, kar seveda ne smemo zanemariti kljub današnjim gospodarskim in drugim težavam.

Slovenko
D.Gabriel

Člani ZRVS pobratenih občin Trbovlje in Jesenice podpisali listino o sodelovanju

Pobrateni občini Trbovlje in Jesenice že vrsto let uspešno sodelujeta na najrazličnejših področjih. Kljub splošnim gospodarskim težavam in precejšnji oddaljenosti pase to sodelovanje še pogloblja in krepi. Novo stran v zgodovini sodelovanja so v juniju odprli člani zveze rezervnih vojaških starešin obeh občin.

Gvido Knez in Zoran Krejčič sta podpisala listino o sodelovanju

(foto: Janko Rabič)

Zelo prijateljski odnosi, enaki pogledi in stališča do posameznih družbenih in ostalih problemov ter soroden način dela obeh organizacij, vse to je narekovalo razširitev sodelovanja.

To zamisel so člani ZRVS obeh občin tudi uresničili v juniju. Jeseničani so povabili svoje goste iz Trbovelj v železarsko mesto, kjer so se s podpisom listine obvezali, da bo odslej sodelovanje zares tesnejše in bogatejše.

Najprej so se zbrali na skupni seji predsedstev občinskih konferenc ZRVS Trbovelj in Jesenic navzoči pa so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščin obeh pobratenih občin.

Navzoče je najprej pozdravil ter orisal dejavnost OK ZRVS Jesenice predsednik Zoran Krejčič. V nadaljevanju je organizacijo iz Trbovelj predstavil predsednik Gvido Knez. Sledil je svečani podpis listin o nadaljnjem sodelovanju, ki obsega zanimiv in obsežen program. Poudarja

predvsem sodelovanje na najrazličnejših področjih dela članov ZRVS, izmenjavo stališč in mnenj, strokovno izobraževanje, izredno pomembna točka tega programa pa je tudi krepitev bratstva in enotnosti.

Po podpisu listine so člani ZRVS obeh občin preželi prijetni dan na Poljanah. Pripravili so tekmovanje v streljanju s pištolo, v družabnih razgovorih pa so že začeli uresničevati naloge iz sprejetega in podpisanega programa o skupnem sodelovanju.

J. Rabič

Zbor borcev Jeseniško-bohinjskega odreda

V začetku junija so se zbrali v kulturnem domu v Stari Fužini nekdanji borci.

Ta kraj pa so izbrali zaradi tega, ker so se tu borci srečevali s svojimi domačimi, hodili v borbe ali pa hodili s transporti preko Nemškega Rova na Primorsko. Ustanovljeni so bili transportni vodi, ki so vodili transporte mobiliziranih, nosili hrano bolnicam in drugim enotam na Primorskem, ki jim je primanjkovalo hrane.

Zbor je otvoril Ivan Leban, predsednik skupnosti, med vojno pa komandant tega odreda.

Izvolili so tudi nov odbor: Predsednik bo ponovno Ivan Leban, namestnik Gabriel Divjak, blagajnik bo ponovno Draga Ulčar, tajnik bo ponovno Stanko Pretnar, predsedniki aktiva pa Mirko Kotnik (Bohinj), Karel Pogačar (Radovljica), Edi Zavadnik (Ljubljana in okolica) in Cve-

to Rolc (Jesenice) ter člani Ivica Korošec, Albin Kobentar in Ivan Erkovnik.

Imenovan je bil tudi nadzorni odbor.

Podali so tudi predlog, da se označi kraje, kjer so bili sedeži bataljonov. Uredili naj bi tudi prevoz za borce prvo nedeljo v septembru, ko naj bi bilo tradicionalno srečanje borcev na Uskovnici pri Koči Jeseniško-bohinjskega odreda. Tu naj bi se vsako leto srečali borci, planinci in mladi. Tovariš Leban se je zahvalil ravnatelju šole v Bohinjski Bistrici. Tovariš Konobelj je dejal, da bi sre-

čanje borcev na Uskovnici in postavljanje znamenj organizirali v sodelovanju z gozdnim gospodarstvom. Prav tako naj se rešijo poimenovanja poti in cest po Jeseniško-bohinjskem odredu. Tovariš Leban pa je dejal, da je nujno, da se s postavljanjem znamenj preneha.

Borci in ostali udeleženci so bili s tem srečanjem nadvse zadovoljni, saj je srečanje bojnih tovarišev resnično lepo in polno prave partizanske domačnosti.

Dejali so, da tudi danes, v tem težkem položaju, moramo držati in ohraniti to, kar je naše, to, kar smo v revoluciji pridobili — svobodo, srečo nas vseh na lepi slovenski zemlji.

D.Gabriel

Delavska univerza vabi

VIZ — TOZD Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice objavlja v šolskem letu 1988/89:

a) Informativni vpis v 4. letnik ekonomsko-komercialne usmeritve (V. stopnja zahtevnosti dela) izobraževanja ob delu za pridobitev poklica ekonomsko-komercialni tehnik.

Izobraževanje ob delu v 4. letniku ekonomsko-komercialne usmeritve bo organizirano v šolskem letu 1988/89.

Pogoji za vpis: — dokončana 3-letna smer srednjih programov trgovinske dejavnosti.

— pisna prijava.

b) Vpis v tečaj za delo v skladiščih (USO program, II. stopnja zahtevnosti dela).

Kandidati za izobraževanje se lahko prijavijo pisno, osebno ali po 81-072.

Vabimo vse koroške partizane Gorenjske in onstran Karavank in njih svojece na

tovariško srečanje,

ki bo v soboto, 2. julija, ob 10. uri v hotelu Špik v Gozd Martuljku. Za krajši kulturni program bodo poskrbeli domačini. Prevoz z lastnimi vozili, rednimi avtobusi, vlakom do Jesenic s prihodom ob 7.40, odkoder bo peljal poseben avtobus v Gozd Martuljek.

Področni odbor koroških partizanov Gorenjske

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● OK SZDL Radovljica je v sodelovanju z borčevsko organizacijo in drugimi DPO organizirala skupinsko udeležbo borcev, aktivistov in mladine na XX. jubilejnem zboru gorenjskih aktivistov, borcev NOV, internirancev in mladine v nedeljo 19. junija, v Podljubelju pri Trziču.

● Izvršni svet OS Radovljica je na 73. seji, 14. junija, razčlenil prostorsko problematiko Srednje šole za gostinstvo in turizem na Bledu. Uskladil je tudi nove cene za geodetske storitve, ki jih bodo povišali za 19,5 odstotkov.

● Po nedavnih posvetih sekretarjev OO ZK Radovljiske občine se v juniju in v začetku julija vrstijo sestanki OO ZK. Člani ZK se seznanjajo s stališči konferenc ZKS in ZKJ ter s sedanjimi gospodarskimi in družbenopolitičnimi razmerami v Sloveniji in Jugoslaviji, s posebnim opazovanjem posledice nedavnih aretacij Borštnerja, Janše in Tasiča, pri čemer v celoti podpirajo stališče CK ZKS.

● Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 9. seji, 15. junija, posvetilo celotni dnevni red problematiki delovanja gasilskih društev v radovljiški občini. V zvezi s tem so sprejeli konkretna stališča. Na seji so sodelovali tudi predstavniki občinske gasilske zveze Radovljica.

● Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica je na 10. seji, 21. junija, razpravljal o težah za razširjeno sejo RK ZS Slovenije, ki so bile objavljene v Delavski enotnosti. Člani sveta pa so bili seznanjeni tudi z izvajanjem programa ukrepov ZIS in s problematiko osebnih dohodkov v radovljiški občini.

● Člani predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Radovljica so na 17. seji, 21. junija, sprejeli stališča do gradiva za 18. sejo družbenopolitičnega zbora občinske skupščine. Dogovorili so se, da bo svečana seja občinske organizacije ZZB NOV Radovljica ob dnevu borca, 1. julija.

● Na 1. seji novoimenovanega sveta za SLO in DS pri OK SZDL Radovljica, 16. junija, so izvolili novega predsednika Janeza Koselja za Lancovega. Ocenili so izvajanje programa pri usmerjanju mladih v vojaške in obrambne poklice ter sprejeli novega za šolsko leto 1988-1989 in se dogovorili za izvajanje tekočih nalog.

● Svet za vzgojo in izobraževanje pri predsedstvu OK ZSMS Radovljica je na prvi seji, 16. junija, ocenil letošnji svečani sprejem pionirjev v ZSMS in pri tem opozoril na nekatere dosedanje pomanjkljivosti. Spregovorili so tudi o kadrovskih nalogah sveta.

● Zveza prijateljev mladine je v sodelovanju z OK ZSMS, ZTKO in ZKO občine Radovljica objavila razpis za športna

tekmovanja osnovnošolske mladine, ki bodo od 5. do 8. julija. Fantje se bodo pomerili v malem nogometu, dekleta v odbojki, učenci in učence nižjih razredov v igri med dvema ognjema. Vsi prijavljeni učenci bodo sodelovali na desetdnevnem plavalnem tečaju ter na orientacijskem pohodu. ZKO bo od 27. junija do 1. julija vsak dan organizirala lutkovno delavnico v naravi, foto safari in slikarski safari.

● Po samoupravnem sporazumu bi morale OZD z območja občine Radovljica in občin, kjer so zaposleni delavci iz krajevne skupnosti Radovljica, nakazati delež sredstev na zaposlenega v sklad KS Radovljica. Za leto 1986 je bil ta delež za zaposlenega 1.750 din, niso pa ga izplačali v enajstih OZD. Letošnji delež znaša 8.430 din na zaposlenega, obveznosti pa ni izpolnilo kar 64 OZD, sedem obrtnikov in devet OZD iz drugih občin, kar pomeni 40 % izpada rednega dohodka krajevne skupnosti.

● Po nekaj letih brezuspešnih pričakovanj je končno dobilo telefonske priključke 40 gospodinjstev v Vrbnjah in Gorici pri Radovljici. Te priključke so dobili v telefonski centrali Begunje, ki so jo nedavno odprli in vključili v telefonsko omrežje.

● Po načrtu prihodkov in odhodkov Triglavskega narodnega parka v letu 1988 bo ta delovna organizacija, s sedežem na Bledu, ustvarila s lastno dejavnostjo od lovskega turizma, prodaje divjačine, z založništvom in z drugimi storitvami 139 milijonov din, kar je 24 % vseh prihodkov. 70 % oz. 402,2 milijona din naj bi dobili iz sredstev proračunov republike in občin, ter 33 milijonov din oz. 6 % od svobodne menjave dela od gozdarstva in kulturnih skupnosti občin Jesenice, Radovljica in Tolmin.

● Od januarja do konca aprila letos so v radovljiški občini našli 68.030 gostov, od teh je bilo tujih nad 19.000 ali okoli 5 % več kot lani v tem obdobju. Vseh nočitev je bilo v tem času 282.460 ali 2,3 % več kot lani. Domači gostje so ustvarili 3,3 % nočitev manj, tuji pa 19,2 % več. Delež tujih nočitev v občini od skupnega števila je 28,9 %; poprečna doba bivanja domačega gosta je bila 4,1 dneva, tujega pa 4,3 dneva.

● OZD v občini Radovljica so v prvih štirih mesecih 1988 izvozile za 2.555.782.000 din blaga oz. storitev, in sicer na konvertibilna tržišča kar 90,2 % vsega izvoza, na klirinško pa le 4 %. Načrt izvoza so uresnili 27,2 %, na konvertibilni trg pa 28,6 % letnega načrta. Količnik pokrivanja uvoza z izvozom je bil 2,1, na konvertibilnem tržišču pa 2,2. V primerjavi s lanskoletnim izvozom v prvih štirih mesecih je bil letošnji višji za 26,6 %.

● V primerjavi s prvimi štirimi meseci v letu 1987 je bil letošnji fizični obseg proizvodnje radovljiškega gospodarstva manjši za 6 %, v aprilu pa v primerjavi z marcem letos za 3,4 %.

● Po podatkih strokovne službe občinske skupnosti za zaposlovanje v Radovljici so v letu 1987 zaposlili v občini 257 novih delavcev iz drugih republik in pokrajin, predlanskim pa 100 delavcev manj. Največ, in sicer 185 delavcev, so lani zaposlili iz Bosne in Hercegovine, iz Hrvaške 35, iz Srbije petnajst,

iz Makedonije trinajst, iz Črne Gore pet ter iz Kosova in Vojvodine po dva nova delavca. Največ novih delavcev so zaposlili v turizmu in gostinstvu, komunalnih dejavnostih in gradbeništvu.

● Delavska univerza Radovljica bo letos prvič, od 27. junija do 15. julija, izvedla program počitniške dejavnosti za učence osnovnih šol in dijake srednjih šol. Na programu bodo teme o metodi učenja z miselnimi vzorci, metode učenja iz tekstov, obnovitev slovnice iz angleščine in nemščine za srednješolce, osnove kreativnega pisanja, kozmetična svetovalnica, šivanje počitniške garderobe in modnih dodatkov. Za učence od 8. do 11. leta bodo organizirali malo enajsto šolo.

● Ob koncu lanskega šolskega leta se je iz radovljiške občine 419 osnovnošolcev odločilo za nadaljnje srednješolsko izobraževanje. Od tega se šola v jeseniški občini 29,6 %, v kranjski občini 28,8 %, v škofjeloški občini 11,3 %, v občinah izven Gorenjske 9,8 % in v domači občini 15,5 %. Od vseh naštetih učencev oz. dijakov se jih kar 84,5 % vozi z vlaki in avtobusi.

● V Festivalni dvorani na Bledu je bilo v organizaciji ZKO Slovenije in ZKO Radovljica 9. in 10. junija republiško srečanje plesnih skupin otroških in odraslih skupin z nad 260 nastopajočimi iz vse Slovenije. Sočasno so priredili tudi okroglo mizo na temo Otroci in ples. Srečanje so finančno podprle blejske delovne organizacije, ZD in TPS Bled. Pri organizaciji pa je odločilno pripomoglo tudi ŠKD Ivan Ribič — Stojan Bled.

● Prejšnji teden so na igriščih na Bledu, v Lescah in Radovljici organizirali občinsko sindikalno prvenstvo v malem nogometu za leto 1988. Nastopilo je 24 moštev iz OZD občine Radovljica.

● Na mednarodni veslaški regati, 11. in 12. junija na Bledu je sodelovalo nad 500 veslačev in veslačic. Velik uspeh so dosegli tudi blejski veslači: Mujkič in Prešeren v dvojcu brez krmarja, ki sta premagala favorizirani dvojec iz NDR. Drugo mesto sta si priborila Blejca Janša in Marjančič v dvojcu s krmarjem, vrhunec slavja domačih pa je bila zmaga četverca brez krmarja, v katerem so veslali vsi imenovani veslači.

● V avli Sindikalnega izobraževalnega centra Radovljica razstavlja svoja dela osem likovnikov članov likovne sekcije DOLIK z Jesenice. Razstavo so postavili v sklopu prireditev ob tekmovanju gorenjskih kovinarjev.

● V Šivčevi hiši v Radovljici pa so 17. junija odprli samostojno razstavo akademskega slikarja in kiparja Bonija Čeha iz Radovljice.

● V hotelu Golf na Bledu so v nedeljo, 12. junija, člani feniološkega društva iz Kamnika pripravili prvo izredno zanimivo razstavo pasemskih mačk na Gorenjskem. Na ogled je bilo 30 zares kakovostnih mačk, ki se ponasajo z imenitnimi domačimi in tujimi priznanji.

Jeseniški upokojenci v gosteh pri trboveljskih

Dva polna avtobusa sta v četrtek, 16. junija, krenila na enajsto srečanje pobratnih društev Trbovlje — Jesenice. Razpoloženje je bilo zelo dobro, saj so se udeleženci veselili snidenja s svojimi prijatelji iz Trbovlj. Vedeli so, da jih bodo na enajstem srečanju prav gotovo lepo sprejeli.

Že na samem sprejemu v Domu upokojencev v Trbovljah so nas pozdravili: predstavnik Občinskega sveta sindikatov, predstavniki SZDL ter DU Trbovlje.

Po okrepčilu smo se v spremstvu vodnikov odpeljali v Savinjsko dolino z namenom, da obiščemo tekstilno tovarno v Preboldu, ali bolje rečeno, njihovo trgovino. Prijazne prodajalke so nas postregle z izdelki njihove tovarne.

Vrnili smo se na trboveljsko stran ter v lovski koči Na mejah dobili okusno kosilo. Pridružili so se nam tudi številni člani društva upokojencev Trbovlje. Posebno pa nas je presenetil ženski pevski trio, ki je ob spremljavi tamburaškega orkestra zapel nekaj prelepih pesmi in za svojo predstavitev požel dosti aplavzov in pohval. Seveda ne bi bili upokojenci, če ne bi ob zvokih tamburic tudi zaplesali.

To srečanje pa je imelo še neko posebnost. Poleg članov DU Jesenice so se tega srečanja udeležili tudi predstavniki Zveze društev upokojencev občine Jesenice z namenom, da bi se s predstavniki DU Trbovlje dogovorili o razširitvi pobratenja z vsemi DU, ki so na Jesenicah povezani v ZDU občine Jesenice.

DU Trbovlje je edino društvo na območju trboveljske občine ter pove-

zuje upokojence iz več krajevnih skupnosti. Zato je DU Trbovlje občinsko društvo upokojencev, ki je številčno nekoliko večje kot pa naše ZDU občine Jesenice. Trboveljčani so predlog naše zveze sprejeli in dogovorili smo se, da se akt o pobratenju podpiše na Jesenicah ob dnevu upokojencev občine Jesenice, ki bo predvidoma od 3. do 8. oktobra letos.

Čas, ki je bil namenjen za srečanje, se je hitro izteklo. Slovo je bilo prisrčno, sklenjena so bila nova poznanstva, utrdila so se stara. Vračali smo se ponovno skozi Savinjsko ter Tuhinjsko dolino, veseli in zadovoljni.

Upokojenci smo preživeli nekaj lepih veselih ur. Prav gotovo nam bodo ostale v lepem spominu, nam popostrile jesen našega življenja ter nam pomagale premagati vse vsakdanje tegobe. Spoznali smo se tudi sami med seboj, saj se le predkoma srečamo tudi doma, kajti vsak po svoje razmišlja, kako bi najbolje preživel leta, ki so nam še odmerjena. Skušajmo jih na takih in podobnih srečanjih popestriti in pozabiti na tegobe.

Ob koncu pa smo se zmenili, da se bomo v letu 1989 v večjem številu udeležili srečanja s člani DU Trbovlje, ki bo na Jesenicah.

Stane Torkar

Vrsta prireditev in slovesnosti ob občinskem prazniku

Na seji komisije za pripravo in izvedbo prireditev ob prazniku občine Jesenice, ki jo je vodila predsednica Albina Seršen, so se 17. junija člani dogovorili o okvirnem, pa vendar že precej konkretnem programu.

Zveza telesnokulturnih organizacij občine Jesenice bo v počastitev dne, ko sta na Obranci v boju z Nemci leta 1941 padla prva dva partizana s tega področja, pripravila in v času od 29. julija do vključno 1. avgusta izvedla turnirje mešanih odbojkarških ekip v mini odbojki, opravili bodo Cooperjev test, organizirali bodo kegljanje na asfaltu, košarkarski turnir rekreativnih ekip, šahovsko simultanko, namiznoteniško tekmovanje, prikazali bodo različne dejavnosti športnikov, izvedli proste mete. 1. avgusta bo hokejski turnir na asfaltu, isti dan popoldne pa bo še rekreativsko plavanje s Cooperjevim testom na kopalnišču Ukova. Kulturne in druge prireditve se

bodo vrstile od 27. julija do 1. avgusta, v glavnem na prostoru pred športno halo pod Mežaklo. Na programu bo sprejeto in nastop mažurek iz Trbovelj, trikrat bo nastopil Pihalni orkester jeseniških železarjev, nastopili bodo mladi folkloristi, lutkarji, čarovnik. V Kosovi graščini bodo odprli razstavo Franca Miheliča, v razstavnem salonu pa razstavo del članov Dolik-a in Relik-a. V soboto, 30. julija, bo predvidoma nastopil izredno popularni ansambel Lojzeta Slaka, zvečer pa bo zabava s plesom.

1. avgusta bo slovesna otvoritev novega prizidka Doma Franceta Berglja, v spominskem parku na Jesenicah pa bodo odkrili spomenik

narodnim herojem. Uvodni govor bo imel Tomaž Ertl, o prizadevanjih za postavitev spomenika pa bo govoril prvoborec France Konobelj-Slovenko. Po tej slovesnosti bo slavnostna seja vseh zborov jeseniške občine, kjer bodo med drugim podelili petnajst medobčinskih priznanj. Konkreten program vseh prireditev bodo objavili na lepakah, ki jih bodo čimprej pripravili.

Pri tem naj omenimo, da bo ves čas praznovanja, to je od 30. 7. do 1. avgusta, pod Mežaklo Mini tržica, na katero je doslej povabljenih 50 prodajalcev, obrtnikov, ki sami izdelujejo izdelke, ki jih bodo prodajali. Na prostoru bo poskrbljeno za pijačo ter jedajo in seveda tudi za ozvočenje, tako da bo ves čas vladalo prijetno vzdušje.

Branko Blenkuš

Ponovni občni zbor TD Žirovnica

Letos mineva 20 let, odkar je Turistična zveza Slovenije organizirala akcijo »Skrbimo za lepe rože in čisto okolje«. Leta 1981 je Turistično društvo Žirovnica organiziralo akcijo z geslom »Narava-zdravje-lepota«. Skoraj vsi krajanji so začeli še bolj skrbeti za cvetje in sploh za okolico svojih domov. Uspehi niso izostali: dvakrat smo prejeli priznanje Turistične zveze Slovenije, štiri priznanja Gorenjske turistične zveze, v občini Jesenice pa smo bili v B skupini na prvem mestu.

Letos poteka akcija v naših vaseh že od 5. maja dalje in bo trajala do 30. septembra. Kriteriji ocenjevanja so zdaj nekoliko širši, kajti poudarek ni samo na lepih rožah, ampak tudi na okolici doma. Marsikje je treba popraviti vrtno ograjo, očistiti predele ob cestah, urediti dvorišča in še marsikaj.

Ob 8. februarju smo izvedli proslavo v Vrbi. Turistično društvo Kranj je pospremlilo maratonce v Vrbo, kjer je na proslavi sodeloval moški oktet DPD Svoboda Žirovnica, recitatorji, ki jih je vodila Danica Bernik, Marija Sitar pa je predstavila

Prešernovo prepesnitev ljudske balade Lepa Vida.

24. junija zvečer bo društvo spet organiziralo baklado. Za program bo poskrbel moški oktet DPD Svoboda Žirovnica, šolska mladina, gasilci iz Zibreznice in Smokova pa bodo skrbeli za varnost baklade. Krajane in druge ljudi vabimo na ta večer pred osnovno šolo.

Potrebno bo obnoviti poti do Turške jame, do dveh slapov in od Titove vasi do Ajdne. Društvo naproša vse naše krajanje, da bi v tej akciji sodelovali v čim večjem številu, saj gre zato, da bi oživili čimveč naših

naravnih in zgodovinskih znamenitosti.

Gradnja v Završnici oziroma v Mostah zaenkrat odpade. Kam bo društvo vložilo prihranjena sredstva, pa bo treba še razmisliti.

Društvo ima na zalogi 74 miz z desetimi sedeži in deset pokritih stojnic, dolžine 2,5 m. Vse to društvo posoja proti najemni sindikatom delovnih organizacij in seveda tudi drugim.

Turistično društvo Žirovnica je imelo 8. aprila svoj redni letni občni zbor, ki pa zaradi kadrovske problematike ni v celoti uspel.

29. junija, ob 20. uri, bo v osnovni šoli Žirovnica ponovni občni zbor Turističnega društva Žirovnica.

Vabimo vse člane društva in krajanje KS Žirovnica, da se občnega zbora udeležijo v čim večjem številu.

Turistično društvo čestita vsem krajanom ob prazniku KS Žirovnica.

Niso nas pozabili

V obratu Elektrode še niso pozabili svojih bivših sodelavk in sodelavcev. 18. junija je sindikalni odbor pripravil za svoje delavce in delavke kraji izlet v naravo, v lepo okolje planin na Pristavo.

Na izlet oz. piknik so povabili tudi upokojenke in upokojence, ki so bili srečni ob veselem snidenju s svojimi bivšimi sodelavci, s katerimi jih veže še veliko vzoci, in ob dejstvu, da še nismo čisto pozabljeni.

Sprostili smo se in za nekaj časa pozabili na skrbi in tegobe. Spominjali smo se tudi onih, ki so se predzgodaj poslovili in niso mogli uživati sadov svojega dela. Imeli smo tudi lepo vreme, tako da nam ni nobena stvar kazila razpoloženja.

Sindikalnemu odboru se zahvalujemo in obratu želimo še mnogo uspehov.

Frunenova

Razstava slik akademskega slikarja Bojana Bense

Jutri v petek, 24. junija bo v razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar že trinajsta letošnja razstava. Tokrat bo svojo likovno ustvarjalnost predstavil akademski slikar Bojana Bense. Krajši recital ob otvoritvi bo izvajala pianistka Ksenija Pejič, študentka Fakultete glasbene umetnosti v Beogradu.

Bojana Bense je bil rojen leta 1956 v Ljubljani, kjer je leta 1980 diplomiral na Akademiji za likovno umetnost in dokončal specifični študij slikarstva leta 1983. Je član Društva slovenskih likovnih umetnikov, s statusom samostojnega umetnika. Doslej je trikrat samostojno razstavil v Ljubljani, desetkrat pa je sodeloval na skupinskih razstavah, med drugim tudi v Italiji in Španiji. Akademski slikar Bojana Bense o svoji jeseniški razstavi meni naslednje:

»Tematski ciklus krajin, ki jih predstavljam na Jesenicah, je povezan z mojim interesom po likovni interpretaciji prostora, ki s svojo specifično energijo deluje name v tolikšni meri, da sem ga zmožen refleksi-

irati v svojo lastno likovno materijo. Pri tem gre za odprt prostor — eksterier — in za razpršeno, na vse strani delujočo energijo, ki nikakor ni ujemljiva samo z optično percepcijo (pogledom), pač pa deluje tudi na ostale senzorijske človeške občutljivosti.

Likovna interpretacija krajine vsebuje v sebi nekakšno dvojnost, esenca oziroma počelo likovnega vzroka je vpeto v samem interesu slikanja krajine, po drugi strani pa ni obvezujoč v likovno prepoznavni formi interpretacije. Ta postane okvir in možnost svobodne kreacije. Naslikane krajine so nastale kot posledica doživljanja vseobčnega energetskega izkustva v natančno določenem specifičnem okolju. Ta izku-

stveni doživljanj sem artikuliral v likovno delo. Pomemben je časovni odmik od percepcije izkustvenega doživljanja prostora (eksterier) in pa šele kasnejše likovne interpretacije. Ta odmik mi namreč omogoča popolno svobodo v likovno — formalnem smislu, ki onemogoča klasično upodabljanje vidnega, polnega raznoterih optičnih informacij in detajlov. To, kar mi ostane, je nekakšna prečiščena vizija prostorskega doživljanja, ki je deloval name in kasneje v prečiščeni obliki moje lastne fikcije zadobil končni videz.

Krajine tako postanejo prečiščena podoba spomina, prežete z likovnimi hotenji trenutka, v katerem so nastajale.

Razstava slik akademskega slikarja Bojana Bense bodo v razstavnem salonu Dolik Jesenice na ogled do vključno 6. julija. Salon je odprt vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Odmevi s foto razstav

Na 28. republiški razstavi Pionirski foto 88 (od 21. maja do 10. junija), v Hrastniku, so sodelovali tudi pionirji iz šolskih krožkov v občini. Diplome za kolekcijo fotografij sta prejela Grega Alič in Elvis Demšar iz foto krožka OŠ Karavanskih kurirjev na Koroški Beli. Za posamezne fotografije je prejel zlato plaketo J. Puhar Tadej Rozman iz foto krožka OŠ Tone Čufar. Srebrno plaketo je prejela Karmen Rosi iz foto krožka na Koroški Beli. Bronasto plaketo posamezno pa je prejela Polona Malenšek, prav tako z OŠ Karavanskih kurirjev. Iz OŠ Koroška Bela so sodelovali Blaž Dobravec, Damjan Volk, Miro Šavla, Anita Abram, Janez Markelj, Monika Arh, Peter Novak, Zoran Matkovič in Uroš Černuta.

Na 27. republiški razstavi fotografije in 14. republiški razstavi diapozitivov v Novi Gorici sodelujejo tudi naši priznani klubski razstavljalci. Razstava je odprta od 10. do 24. junija v Galeriji osnovne šole Solkan pri Novi Gorici.

V republiški žiriji je sodeloval član FK Jesenice, kandidat mojster fotografije Adi Fink, poleg Milenka Pegana, mojstra fotografije, in Marka Mladena, fotoamaterja I. kategorije. Razstava po udeležbi spada v prvi rang. Iz našega kluba sta razstavljala na republiški razstavi fotografije v Novi Gorici Franci Sluga in Janez Avsenik.

Na 14. republiški razstavi diapozitivov pa je prejel tretjo nagrado za kolekcijo Franci Sluga, za zares izvirno kolekcijo barvnih diapozitivov. Žirijo je prav gotovo vznemiril Slugov Moderni in Umetnikov portret. Franci Sluga prehaja tudi v diapozitivni tehniki na izvirno, posrečeno in povsem svežo podajanje barv.

Upravni odbor foto kluba A. Prešeren iskreno čestita k doseženim uspehom vsem razstavljalcem.

Slavko Tarman

Zaključni koncert Glasbene šole Jesenice

Ob koncu šolskega leta je bil v ponedeljek, 13. junija, v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah zaključni koncert učencev Glasbene šole Jesenice.

V ponedeljek, 13. junija, so dvorano amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah napolnili ljubitelji glasbe, starši učencev in tisti, ki jim glasbena vzgoja in glasbeno ustvarjanje nekaj pomeni, da bi slišali in videli vrsto glasbeno nadarjenih učencev in učencev Glasbene šole Jesenice, ki so se poleg rednega šolskega pouka v osnovnih in srednjih šolah odločili še za glasbeno izobraževanje. Tu se kaže velika ljubezen do glasbe, kar ohranja kontinuiteto glasbenega ustvarjanja in izobraževanja naših mladih ljubiteljev glasbe. V dvorani zanesljivo nihče ni pričakoval »virtuoznosti« nastopajočih, toda dobro zasedena dvorana je vse nastopajoče učence spodbujala, da svoje nastope čim bolj opravijo in upravičijo zaupanje svojih učiteljev in želje staršev.

Zaključni koncert je tudi tokrat prikazal vso razvejano dejavnost in aktivnost Glasbene šole in potrdil upravičenost prizadevanj, da se nekaterim (ker vsi ne morejo nastopati) nadarjenim učencem omogoči javno nastopanje. Na ta način lahko učenci z izvajanjem del iz domače in svetovne glasbene literature dokazujejo svoje znanje in prizadevanje. Koncert je dokazal, da so učenci dane možnosti s pridom izkoristili. Vsi nastopajoči so bili solidno pripravljene, le na nekaterih nastopih so bili učenci manj sproščeni. Tisti, ki lahko sledijo naporom in prizadevanjem učencev in pedagogov, dobro vedo, koliko truda je bilo potrebno za uspešen nastop vsakega nastopajočega učenca. To so čutili tudi poslušalci in so mlade izvajalce, soliste in skupine zelo toplo in iskreno nagrajevali z aplavzi.

Kaj so se naučili, so učenci prikazali z zelo kvalitetnim sporedom koncerta, ki je bil prilagojen učnim načrtom in zmogljivostim učencev. Nastopilo je 28 solistov, zbor cicibanov, pod vodstvom Jožeta Humerca in skupina godal: Domen Stegnar, Darja Stegnar, Polona Malenšek, Anže Kosir in Primož Čelesnik. Pod vodstvom Vide Mesec so izvedli narodno iz Kalifornije in tri nemške Hiršlove narodne. Kitaristi Primož Kristan, Mojca Gregorič in Mojca Konobelj so izvedli Dowlandov Angleški ples. Trio Marius Rebek, klavir, Polona Malenšek, violina in Vesna Avguštin, violončelo so izvedli Vodiškovo Malo jadrnico, kvartet trobil — Urban Fele, Sandi Zejn, Grega Habič, vsi trobenta, in Jure Torkar, pozavna pa je zaigral Purcelljev Zvok trobent. Klavirski trio: Marta Mesec, klavir, Vida Mesec, violina, in Janez Mesec, violončelo je izvedel Divertimento, Menuetto in Mozartov Presto assai. Šolski mladinski pihalni orkester, pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca, pa je izvedel Arendovo Suito. Kot solisti so nastopili: Saša Zohar in Nina Skubic, klavir štiriročno, Jure Vehar, harmonika, Darja Stegnar, violina, Marius Rebek, klavir, Marko Starec, flauta, Peter Ramuš, rog, Zala Korošec — Noč, klavir, David Marošević, klavir, Midhat Midžan, tenor, Urban Fele, trobenta, Mojca Zvo-

kelj, klavir, Jernej Smolej, kitara, Urška Iskra, klavir, Goran Ambrožič, klarinet, Rebeka Križanič, klavir, Darja in Domen Stegnar, violina, Toni Kozjek, trobenta, Romana Kofler, klavir, Domen Marinčič, harmonika, Petra Intihar, klavir, Peter Muhar, klarinet, Jure Torkar, pozavna, Nataša Drolic, klavir, Irma Pirc, klavir, Mojca Dimitrov, flauta in Mojca Plazar, harmonika.

Program so pripravili pedagogi: Karel Ažman, Radoslav Čefera, Jože Humerca, Lojze Jeram, Radoslav Kleč, Ivan Knific, Vida Mesec, Barbara Mikula — Vezzosi, Rajka Pejič — Puškaš, Franci Richter, Franjo Ropret, Andrej Smolej, Bojan Svetlin in Ivanka Trnka. Soliste so na klavirju spremljale: profesorica Beti Demšar — Zupan, Marta Mesec, diplomantka SGG Ljubljana, in Mojca Zvočelj, učenka GS Jesenice.

Vsi nastopajoči so bili dobro pripravljene. Zrelejši ali manj zrele interpretacije so bile le posledica trenutnega razpoloženja oziroma tremje. Vse izbrane skladbe so napisane tako, da učencem razkrivajo osnovne skrivnosti solističnega in skupinskega izvajanja. Na sporedu je bilo tudi nekaj zahtevnih skladb, ki so od nastopajočih zahtevale veliko več, kot so navadna osnovna znanja o glasbeni umetnosti. Poudariti moramo, da so vsi nastopajoči prikazali solidno znanje in potrdili nadarjenost, na kateri pedagogji lahko gradijo bodoče manj ali bolj kvalitetne glasbenike, ki so potrebni jeseniški glasbeni dejavnosti. Bilo je tudi nekaj spodsrljajev, ki pa niso vplivali na zelo ugoden vtis.

Tokrat je na zaključnem koncertu nastopila tudi skupina godal. To so mladi učenci, ki so že nekaj let dozorovali v jeseniški glasbeni šoli. Znanje in ljubezen do godalnih instrumentov so dolga leta pridobivali pri znanih jeseniških pedagogih Kleču, Čelesniku in Jeramu, sedaj pa jih, pod mentorstvom Kleča, vodi in poučuje Vida Mesec. Zelo razveseljivo in uspešen nastop mladih godalcev je vsekakor velika vzbuda ostalim učencem godal, glasbeni šoli pa dobra osnova v njenih bodočih načrtih za še bolj organizirani pouk godalnih instrumentov in obovitev šolskega godalnega orkestra. Tudi nastop klavirskega tria Mesec je bila prijetna osvežitev koncerta. Marta, Vida in Janez Mesec so bivši učenci Glasbene šole na Jesenicah. Izhajajo iz družine, ki je svoje oroke »darovala« glasbi. Nastop na koncertu in njihova predanost glasbi naj bi bila še ena priložnost za pridobitev »stalnosti« te glasbene skupine in nadaljnje afirmacije nadarjenih glasbenikov družine Mesec. Vse ostale skupine so prikazale prijetno muziciranje, viden napredek in veliko pridobitev glasbene šole. To naj bi bila spodbuda tako učencem, da bi se vključili in vsirajali pri tem dodatnem izobraževanju, kakor učiteljem pihal in trobil, da bi tudi oni, kot doslej, pomagali pri tem dodatnem učenju in usposobili čim večje število učencev za igranje v skupinah in mladinskem orkestru. Razu-

mevanje naj bi imeli tudi starši učencev in njihove šole, da jim časovno omogočijo obisk vaj in udeležbo na nastopih. Predvsem bo nujno potrebno poskrbeti za popravilo nekaterih instrumentov in kupiti še dodatne instrumente (rogove, trobente, tenorje) in ustnike. Da se učenci učijo in nastopajo na zelo slabih instrumentih, je pokazal tudi koncert. Solista, klarinetist in tenorist, sta imela težave, ko so juna odpovedale klapne (klarinet) in ventili (tenor). Oba sta z že kar »profesionalno« iznajdljivostjo uspešno končala nastope, lahko pa ga ne bi.

Zaključni koncert ni tekmovalnega pomena. Če pa si izvedbo koncerta ogledamo pobliže, lahko ugotovimo, da so skoraj vsi nastopajoči brez večjih težav opravili svoje naloge. Čeprav otroci še vedno težko dojemajo potrebne psihofizične komponente bolj meditativnega in zrelejšega doživljanja glasbe (kar je normalno, saj so še vedno le učenci), lahko ugotovimo, da je bilo dosti nastopov na zadovoljivi »zrelostni« ravni. Tudi v skladbah, za katere so značilne osebne in zapletene emocije, so se učenci dobro znašli (pianisti). Veliko nastopajočih poznamo z nastopov na raznih prireditvah in šolskih produkcijah, pa njihove nastope na koncertu ni potrebno posebno obravnavati ali ocenjevati. Skratka, koncert je bil uspešen, pokazal je vso širino glasbene vzgoje mladih in prizadevanje šole, da nudi čim boljše pogoje za kvaliteten razvoj glasbeno nadarjenih otrok. Ob tem in takem razmišljanju na koncu šolskega leta pa šoli ostane še kup zgočih problemov, kot so: prostorska stiska, slabi instrumenti, pomanjkanje notnega in drugega glasbenega materiala, kadrovske okrepitve, izboljšanje osebnih dohodkov in še marsikaj...

Ob tem razmišljanju želimo šoli, da bi uspešno razrešila vsaj nekaj naštetih problemov.

Franjo Ropret

Dopisujte
v glasilo

NADA SEVER: Deževni tovor

Moški v dežnem plašču na železniški postaji
izpod pazduhe zelene alge preko tirnic ovija
Na boku zibajoče ladje priperja kapuca
zvrhana zlatih ribic in rdečega jeseniškega dežja
kakor polna ribiška mreža
vleče svoj tovor kakor iz groba
Na prednjih krilih vletajo iz naročja
divje raze, kopice otrok in jeklene lokomotive
Moški v dežnem plašču na železniški postaji
izpod pazduhe zelene alge preko tirnic ovija
Pod železniškim nasipom močvirne ladje trohijo.

Nepotvorjena fotografija Reinharda Lacknerja v Kosovi graščini

Razstava umetniške fotografije v črno-beli in barvni tehniki, avtorja Reinharda Lacknerja, je celo v našem likovno razgibanem mestu pomemben dogodek. Njegovo razstavo si bomo lahko ogledali v Galeriji Kosove graščine od 15. junija do 3. julija, vsak dan od 10. do 12. ure in popoldne od 16. do 18. ure, razen nedelje in ponedeljka.

Reinhard Lackner je član foto grupe Naturfreunde iz Beljaka. Razstava je plod sodelovanja med foto klubom Andrej Prešern in zgoraj omenjene skupine. Sodelovanje je že utečeno, saj traja že dvanajst let, z izmeničnim organiziranjem medklubске foto razstave Interclub.

Reinhard Lackner je bil rojen leta 1946 v mestecu Mauternu v Avstriji. Po poklicu je strojnik in član oz. predsednik foto grupe Naturfreunde Villach. Od leta 1984 razstavlja na številnih zveznih, pokrajinskih in medklubskih razstavah. Prvo samostojno razstavo je imel letos, meseca maja, v Ljubljani.

Razstava v Kosovi graščini je njegova druga samostojna po vrsti. Avtor se nam je na tej razstavi predstavil z vrsto uspešnih črno-belih in barvnih fotografij. Življenje in naravo upodablja popolnoma nepotvorjeno. Barvni ciklus obsega naravo, nekaj uspešnih barvnih struktur in obmorsko obarvanih fotografij.

Na tej samostojni razstavi so prikazane fotografije, ki jih odlikuje nekaj lastnosti, značilnih za fenomen »nove podobe«. To je predvsem izredna svoboda, nepotvorjenost v izrazu in barvi. Obvlada črno-belo in barvno tehniko ter ju uspešno združuje ter povezuje med seboj. V fotografijah je bogastvo občutij in asociacij. Njegove fotografije nastajajo sproti, ob stiku, spoznavanju in odkrivanju sveta in življenja. Lacknerjeva fotografija je dokument videne-

ga, brez posebne obdelave v kuhinji fotolaboratorija. Prav tako pa je obogatena z mnogimi osebnimi domislicami.

V črno-belem ciklusu izstopata seriji Padajoče linije ter Človek in žival. Fasade stavb so enkratno posnete, izvirne in kar živijo z nami. Seriji Človek in žival raste napetost, doživljanja od slike do slike, dokler na koncu ne doseže svojega vrha. Preprosto komponirana serija brez posebnih materialnih zahtev je doživetja in nepozabna. Verjetno bo avtor tudi v prihodnje tej zvrsti življenjske fotografije posvetil dovolj pozornosti. Tu namreč dosega z vrsto fotografij »čisto« fotografsko igro svetlobe in sence. Največja vrednost njegovih fotografij pa je v tem, da vsaka od njih izpoveduje, izraža avtorjevo osebno mnenje ter je komentar o značajni dobi, v kateri živimo.

V stilni usmerjenosti Reinharda Lacknerja prevladuje realističen odnos do sveta in njegovih pojavov, čeprav se avtorjev realizem ne izogiba sodobne fotografske motivike. V grafiki in v protisvetlobnih posnetkih je dosegel izjemen učinek. Lahko se obetamo, da se Lacknerju tudi v tem izraznem okviru odpirajo različne možnosti, pomembne za nadaljnjo rast njegove »čiste« fotografije. Barvne fotografije delujejo optično sveže, kontrastno in so pomembni izrazni elementi. Pogosto so barve prvine, ki spodbujajo simbol v avtorjevih fotografijah. Slavko Tarman

Razstava fotografij in podelitev nagrad

V petek, 17. junija, so v avli osnovne šole »16. december« v Mojstrani odprli razstavo fotografij z občinskega pionirskega tekmovanja v fotografiranju za leto 1988, ki je bilo 14. maja letos v Mojstrani, na Dovjem in v Radovni.

Moto letošnjega tekmovanja je bil »Ljudje in kraji v krajini skupnosti Dovje-Mojstrana v pomladnem utripu«. Mladi fotografi so kljub slabemu vremenu ujeli v objektiv fantovsko šrango, delo na polju in druge zanimive motive. Fotografije za razstavo so pripravili Grega Alič iz osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli, Janez Vidmar

in Anže Novak iz osnovne šole Tone Čufar na Jesenicah, Peter Mlekuž in Matjaž Hrašter iz osnovne šole 16. december v Mojstrani ter Polona Malenšek iz foto kluba Andrej Prešern. Mladi fotografi razstavljajo 40 fotografij, razstava pa bo za obiskovalce odprta in na ogled v mojstranski osnovni šoli do 30. julija letos.

Istočasno pa so podelili tudi nagrade najboljšim ekipam, ki so sodelovale na občinskem foto tekmovanju. Prvo nagrado sta prejela Andrej Lavtižar in Damijan Hrovat, osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska Gora, ki sta zbrala 199 točk, le točko manj sta dobila Janez Vidmar in Anže Novak, osnovna šola Tone Čufar, na tretje mesto pa sta se s 172 točkami uvrstila Matjaž Hrašter in Peter Mlekuž, osnovna šola 16. december Mojstrana. Sledijo osnovna šola Gorenjski odred Žirovnica, foto klub Andrej Prešern Jesenice, osnovna šola Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela ter osnovna šola Pelde Stražišar Jesenice. Nagrade sta prispevala občinski zveza DPM Jesenice in Turistično društvo Dovje-Mojstrana, na prireditvi pa je nastopil otroški pevski zbor šole gostiteljice. Lojze Kerstan

Spomenik Jakobu Aljažu

Jakob Aljaž, velik domoljub, ljubitelj naših gora, planinec, graditelj planinskih koč in poti v Julijcih, skladatelj, glasbenik in triglavski župnik je služboval 38 let na Dovjem. Njegov spomin so ohranili z Aljaževim stolpom na vrhu Triglava, z Aljaževim domom v Vratih, z zapisi v Planinskih vestnikih, raznih knjigah in glasbenih prispevkih. Nanj spominja tudi spominska plošča, ki jo je odkrilo Planinsko društvo Dovje-Mojstrana ob 125-letnici njegovega rojstva v Zavrhu pod Smarno goro, kjer je bil rojen. Na Šmarni gori je na cerkvenem stolpu vzdala Glasbena matica spominsko ploščo s podobo Aljaža in stih Otona Župančiča. Na nagrobni plošči na dovškem pokopališču so vklesani znani verzi Silvija Sardenka.

Osnutek skulpture za spomenik, ki jo je izdelal Nebojša Mitrić (foto: Irena Kučina)

Naslednje leto bo minilo 100 let, odkar je Jakob Aljaž prišel službovat na Dovje. Ob tej obletnici bi na Dovjem radi postavili spomenik temu domoljubu, ki je Triglav, simbol slovenstva, ostel nemštvu in mu s kočami in s stolpom nazorno povedal, da je Triglav tudi v času Avstro-Ogrske slovenska gora...

Umetnik, kipar Nebojša Mitrić iz Beograda je pripravljen brezplačno izdelati Aljažev spomenik. Kipar je znan po avtorskih delih Karadžiča, Mokranjca in Andrića. Gorenjcem pa najbolj po kipu Kekca in Josipa Vandota. Kljub temu pa bo stroškov vsaj za 25 milijonov dinarjev, zato člani odbora za gradnjo spomenika že zbirajo prostovoljne prispevke pri domačinih, društvih in pri vseh, ki bi radi, da bi se s spomenikom dostojno oddolžili velikemu Aljažu.

Kipar je v kulturni dvorani na Dovjem že predstavil osnutek spomenika: po značilni podobi Aljaža bo kip visok tri metre, stal pa naj bi ob magistralni cesti Jesenice-Kranjska gora, na Dovjem. Aljaž je obrnjen proti Triglavu, kamor kaže z rahlo upognjeno roko.

Odbor zbira finančna sredstva na žiro računu pri PD Dovje-Mojstrana, št. 51530-621-37-05-1610112-13001/13 pri Ljubljanski banki, TBG, PE Jesenice.

D. S.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 25. junija, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:
ROŽCA na Plavžu, Titova 79 in
DELIKATESA, Kašta 1, C. železarjev 20.

DEŽURNA LEKARNA

V juniju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Številka, Kalifornija, Tomaz Ertl, DS, JS, Adana, dien, CZ, ato, Omar, Danton, ila, nadv, Ismena, patron, Enare, ester, Astibo, Zola, Akola, Zala, led, viba, sani, Sas, DP, Ca, inserat, Mojca, SC, mikser, Drčar Murko, Kačanj, terpenin, aloa, aki, Tjaša.

Ljubitelji videoposnetkov, pozor!

Video Studio »Laser«

vas vabi na obisk v prostore na Tomšičevi 42 - Blaž Kavčič. Pridite, na razpolago imamo najnovejše uspešnice videoposnetkov:

- Policijska akademija V.
- Fatalna privlačnost
- Jeklena rezila
- in druge...

Obiščite nas lahko vsak dan med 18. in 20. uro, razen nedelje.

Vljudno vabljeni. Vse informacije po telefonu 82-574.

Mesečno 20 do 30 novih filmov!

NOVO! - IZPOSOJA : 2 dni

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

24. junija, franc. barv. komedija **TRIJE MOŠKI IN ZIBELKA** ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri premiera amer. barv. akcij. filma **KRVAVI WISKY**.

25. junija, premiera franc. barv. komedije **BRATA PETARD** ob 16., 18. in 20. uri.

26. junija, franc. barv. komedija **BRATA PETARD** ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri barv. erot. film - trda erotika **IZJEMNA ŽENSKA**. Otrokom in mladoletnim osebam ne dovolimo ogleda filma! Cena vstopnice 3.000 din!

27. junija, amer. barv. komedija **MORSKA DEKLICA V NEW YORKU** ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri barv. erot. film - trda erotika **IZJEMNA ŽENSKA**. Otrokom in mladoletnim osebam ne dovolimo ogleda filma! Cena vstopnice 3.000 din!

28. junija, amer. barv. komedija **MORSKA DEKLICA V NEW YORKU** ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri barv. erot. film - trda erotika **IZJEMNA ŽENSKA**. Otrokom in mladoletnim osebam ne dovolimo ogleda filma! Cena vstopnice 3.000 din!

29. junija, amer. barv. komedija **ŠEFOVA ŽENA** ob 16., 18. in 20. uri.

30. junija, ital. barv. akcij. film

SLOVO BOJEVNIKOV BRONXA ob 16. uri. Ob 18. in 20. uri amer. barv. komedija **ŠEFOVA ŽENA**.

KINO DOVJE

26. junija, amer. hongkon. barv. akcij. film **KARATE POLICAJ** ob 19.30.

KINO KRANJSKA GORA

24. junija, amer. barv. komedija **MORSKA DEKLICA V NEW YORKU** ob 18. in 20. uri.

28. junija, amer. barv. akcij. film **KRVAVI WISKY** ob 18. in 20. uri.

Razstveni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svodoba Tone Čufar Jesenice je od 24. junija do 6. julija na ogled razstava slik akademskega slikarja Bojana Bense iz Ljubljane. Razstveni salon je odprt vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure

Radio triglav jesenice

89,8 Mhz - slinost: Jesenice
96,7 Mhz - slinost: Bohinj
96,8 Mhz - slinost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz - slinost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 24. junija:
16.00 - Obvestila; 16.30 - Domače novice; 16.45 - Obvestila; 17.00 - Kamen spotike: Telefonija v Begunjah, Označba avtobusne postaje v Radovljici; Ureditev Čufarjevega trga na Jesenicah; 17.45 - Aktualno: Ob koncu šolskega leta, 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP; 18.45 - Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna in zaključek programa

Sobota, 25. junij:
16.00 - Obvestila; 16.30 - Domače novice; 16.45 - Nagradna glasbena oddaja z lestvico narodnozabavne glasbe **MOJA JE LEPSA KOT TVOJA**; 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 - Zaključek programa

Nedelja, 26. junij:
11.00 - Mi pa nismo se uklonili: Stalinov udarec po jugoslovanskih voditeljih leta 1948, 2. del; 11.30 - Obvestila; 12.00 - Čestitke poslušalcev; 14.00 - Nedeljska tema: V krajevni skupnosti Zirovnica praznujejo; 14.15 - EP in zaključek programa

Ponedeljek, 27. junij:
16.00 - Obvestila; 16.30 - Domače novice; 16.45 - Obvestila; 17.00 - Tema dneva: Ob dnevu samoupravljalcev; 17.45 - Aktualno; 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP; 18.25 - Športni pregled; 18.35 - Minute za resno glasbo; 18.55 - Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 28. junij:
16.00 - Obvestila; 16.30 - Domače novice; 16.45 - Obvestila; 17.00 - V živo: Pogovor z dr. Hudnikom o feliološkem društvu; 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP; 18.25 - Aktualno; 18.35 - Novosti iz zabavne glasbe; 19.55 - Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 29. junij:
16.00 - Obvestila; 16.30 - Domače novice; 16.45 - Obvestila; 17.00 - Tema dneva: Urejanje pašnikov v radovljiški občini; 17.45 - Aktualno; 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 - Novosti iz narodnozabavne glasbe; 18.55 - Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 30. junij:
16.00 - Obvestila; 16.30 - Domače novice; 16.45 - Obvestila; 17.00 - Tema dneva: Izgradnja prireditvene ga in trgovskega centra v Kranjski Gori; 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 - Vedno zelene melodije; 18.55 - Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Studio universal band

vabi v soboto, 25. junija, od 20. do 1. ure v prostore hotela Pošta na Jesenicah na

PLES.

Obiskovalce čaka vrsta presenečenj.

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JURIJA ŠAVNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki sbo nam v težkih trenutkih stali ob strani, sorodnikom, znancem, predvsem pa sosedom za izrečeno sožalje, cvečje in pomoč.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Bolnice Jesenice, predvsem dr. Grošlju za vso skrb in trud, duhovniku za opravljen obred, pevcem in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi moža in očeta

FLORJANA VODOPIVCA

se iskreno zahvaljujemo za pomoč vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, sostanovalcem Titove 62, še posebno družinam Redič, Robič in Osmančević, ter upokojskemu društvu Dovje-Mojstrana in vsem nekdanjim sosedom. Se enkrat iskrena hvala vsem, ki ste izrekli sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zaljujoci: žena Vika, sinova Rudi in Cvetko z družino

Sodelavkam in sodelavcem HVŽ odprema ter prevoznikom in OO sindikata HV Jesenice se iskreno zahvaljujem za darilo ob mojem jubileju, ki mi bo drag spomin.

Helena Kos

Društvu upokojeencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem prazniku in jim želim veliko delovnih uspehov.

Olga Kržišnik

Vabilo

Krajevna skupnost Sava obvešča krajane, da bo v ponedeljek, 27. junija, ob 18. uri v prostorih bivše sekcije za vzdrževanje prog, Titova 4, javna obravnava osnutka lokacijskega načrta za drugi tir proge Ljubljana-Jesenice. Vse zainteresirane krajane vabimo, da se razprave udeležijo.

SESTAVIL POŠTAV OVSENEK	SPLAVILO	ZVISA TELESNA TOPLOTA	STAR GERMAN	TROTIL	ZNAMENI TI MOST V BENETKAH	ROVT, LAZ	PENEČE SE VINO	ENAKI ČRKI	SLEZ	VSRKA- VANJE	JAPON. POLITIKI HIROBURI	LAST	PREBIV. JAPON. MESTA	
PRIPAD. AVSTRO- SLAVIŽNA														
BRAN- JENJE														
OKVARA								ANGL. FILM REŽISER, PETER TANTALOVA HEI						
ANGLESKA FILMSKA IGRALKA	GOSPO- DARST- VENIK	ZAPONKA Z VEMETDO	ZDRAVNI- ŠKA SLUŠALKA	POSODA V VINO DUHOVNI- ŠKO DEKLICILLO		ZARE- BRNICA	STOPNJA ŠTUDIJA V SOLAH				JAN IVO VOJAŠKI MARŠ			
ZAMAK- NJENEC										IVO ŠORLI MIZOREM, SLIKAR, ANTHONIS				
RUSKA CARICA											IME ZA VEČ PAF- EŠV ČEŠKI TODORJAK			
PTICA UJEDA										VARJEVO MESTO PEVEC KERSHAW				
SALOMO- NOV UČITELJ						PERJE PRI REPI	MEĐVAR. UMETNI JERK PEVEC DIFARIM							ITALIJ. FILMSKI IGRALEC, ALESSIO
USEJLINA							BIZON ANTON SLOBN- JAK				REKA V VOJVO- DINI PRITOK DOLNAVE	KNEGO PEVKA TADDIO		
ZMAGOV. LEPOT- NEGA (TEMOVA)										NAUK O KABALI AMERISKA KUKAVICA				ORANJE ŠTEVILO Z DVEMA NIGLAMA
INMOVSKI VLADAR										ODPRTA POŠILJKA GLAVNI ŠTEVNIK				TERME V BELGIJI
DESMI PRITOK ROVE (RHONA)														GLAS, ZVOK
MUCENEK														PEVEC PESTNER

24 ur košarke

s kulturnim in zabavnim programom

Občinska konferenca ZSMS Jesenice in Košarkarski klub Jesenice organizirata 24 ur košarke s kulturnim in zabavnim programom v soboto, 2. julija, od 17. ure dalje v Športnem parku pod Mežaklo.

Na košarkarskem maratonu bosta igrali mešani ekipi Košarkarskega kluba Jesenice in Veterani, okrepljeni z znanimi igralci in igalkami starejših generacij jeseniške košarke.

V kulturnem programu, ki bo v soboto in nedeljo od 17. do 22. ure, bodo z glasbo za mlade in starejše plesalce in poslušalce nastopili ansambli z Jesenic in okolice.

Poleg tega bosta organizatorja v zabavnem programu izvedla srečelov, tekmovalje v izvajanju prostih metov in trojk, basket 3:3 ter druge zabavne igre.

Vabljeni

Košarka

Zaključen je spomladanski del prvenstva za pionirje in kadete.

Pionirji so se s petimi zmagami in enim porazom uvrstili v slovensko ligo. Za ta uspeh so zaslužni prav vsi igralci, saj so se borili na vseh tekmah. Za takšne igre pa so poplačani, in to z naslovom gorenjskih prvakov.

I. kolo

ŠKOFJA LOKA : JESENICE
36 : 41

Jesenice: Dončič 10, Adrovič, Šaula, Božič 5, Stanojevič, Babača 2, Sajovic 20, Jesensek, Ponjavič 4, Kraljič, Sarhatlič, Peternel

II. kolo

GORENJA VAS : JESENICE
40 : 48

Jesenice: Dončič 18, Adrovič, Šaula, Božič 2, Stanojevič 4, Babača, Sajovic 14, Jesensek, Ponjavič 10, Kraljič, Valentar, Peternel

III. kolo

JESENICE : TRIGLAV (KRANJ)
51 : 44

Jesenice: Dončič 24, Adrovič, Šaula, Božič 2, Stanojevič 1, Babača, Sajovic 17, Kristan, Ponjavič 5, Kraljič, Valentar 2, Peternel

IV. kolo

JESENICE : GORENJA VAS
45 : 36

Jesenice: Dončič 5, Adrovič, Šaula, Božič 3, Stanojevič 2, Babača 4, Sajovic 16, Jesensek 4, Ponjavič 10, Kristan, Valentar 1, Peternel

V. kolo

JESENICE : ŠKOFJA LOKA
58 : 37

Jesenice: Dončič 20, Adrovič, Šaula, Božič 2, Stanojevič, Babača 5, Sajovic 6, Jesensek 7, Ponjavič 8, Peternel, Valentar 9, Kristan 1

VI. kolo

TRIGLAV (KRANJ) : JESENICE
50 : 43

Jesenice: Dončič 21, Adrovič 2, Šaula, Božič 3, Stanojevič, Babača 4, Sajovic 8,

Jesenšek 1, Ponjavič 4, Peternel, Valentar, Kristan

Kadeti so od šestih tekem zmagali štirikrat. V gorenjski ligi jim ostanejo jeseni še štiri tekme in po teh tekmah se bo vedelo, ali se bodo uvrstili v slovensko ligo ali ne.

I. kolo

KLADIVAR (ŽIRI) : JESENICE
62 : 65

Jesenice: Dončič, Suljanovič, Dragojevič, Peternel, Bertonec 4, Bakonič, Faganel 15, Klarič 12, Kačarevič, Prešeren 8, Karadžič 18, Mujič 8

II. kolo

JESENICE : GORENJA VAS
52 : 40

Jesenice: Suljanovič 3, Bakonič, Dragojevič, Fajkovič 11, Bertonec 6, Peternel, Faganel, Klarič 10, Milakovič, Prešeren 12, Karadžič 10, Mujič

III. kolo

JESENICE : ŠKOFJA LOKA
117 : 42

Jesenice: Fajkovič, Suljanovič 30, Dragojevič 4, Peternel 4, Bertonec 10, Bakonič, Faganel, Klarič 8, Kačarevič 10, Prešeren 14, Karadžič 35, Mujič 2

IV. kolo

TRIGLAV (KRANJ) : JESENICE
93 : 63

Jesenice: Dončič 5, Suljanovič 22, Kačarevič 2, Peternel, Bertonec 6, Mujič, Faganel 7, Klarič 12, Dragojevič 1, Prešeren 2, Karadžič 6, Bakonič

V. kolo

RADOVLJICA : JESENICE
73 : 57

Jesenice: Dončič 12, Suljanovič 9, Kačarevič, Peternel, Ponjavič, Bakonič, Faganel 17, Klarič 6, Sajovic 4, Prešeren 5, Dragojevič, Mujič

VI. kolo

JESENICE : KLADIVAR (ŽIRI)
81 : 54

Jesenice: Dončič 24, Ponjavič 13, Dragojevič, Peternel D. 4, Bertonec 9, Bakonič, Faganel, Klarič 6, Sajovic, Prešeren 4, Karadžič 17, Mujič 4

G.B.

Judo

Judo klub Bežigrad je v soboto organiziral IV. judo turnir ob počastitvi občinskega praznika občine Bežigrad. Na turnir so odšli tudi jeseniški judoisti. Ekipo so sestavljali: pionirji Grčar, Makuc ter mlajša mladinka Matarugič in Krupenko. Vsi štirje so nosilci medalj nedavnega republiškega prvenstva in bi morali sodelovati na državnem prvenstvu v Trebinju. Na turnirju je sodelovalo petnajst klubov iz Slovenije, Avstrije in Čehoslovaške, skupaj 125 tekmovalcev. Kvaliteta tekmovalcev iz Avstrije in Čehoslovaške je bila zelo dobra, saj so zasedli večino prvih mest v pionirski in mladinski konkurenci. Nastop jeseniških judoistov je bil uspešen, saj so v skupnem seštevku točk ekipno zasedli četrto mesto. Posamezniki so se uvrstili na sledeča mesta:

Pionirji: Grčar do 60 kg — 3. mesto, Makuc do +60 kg — 2. mesto

Mlajši mladinci: Matarugič do 52 kg — 2. mesto, Krupenko do +64 kg — 3. mesto

Ekipo so v pionirski konkurenci osvojili 6. mesto, mlajši mladinci pa 4. mesto. Tako so potrdili svojo kvaliteto in znanje juda v spomladanskem delu tekmovalje. V tem delu tekmovalne sezone smo dosegli nekaj visokih uvrstitev na domačih in mednarodnih tekmovaljih. Ob tej priliki bi se v imenu judo sekcije zahvalili naslednjim podjetjem za denarno pomoč: KO-OP Mojstrana, Elektro Žirovnica, SCT Ljubljana, Merkur — TOZD Univerzal Jesenice, Merkur Kranj — PE Marketing, Cvetličarna Zvonček, Kartonaža Cvetkovič.

Namizni tenis

Ob zaključku sezone 87/88

Bežen pogled na pravkar zaključeno sezono jeseniških igralcev namiznega tenisa kaže, da je bila ta bogata in tudi uspešna. Število prireditev na Jesenicah in nastopov izven doma je sicer visoko, uspehi pa so bili manjši kot v prejšnji sezoni.

Po dobro uspešnih mednarodnih pripravah na Bledu v avgustu preteklega leta je bilo na Jesenicah organiziranih pet regijskih turnirjev, in to za mladince in mladinke ter pionirje in pionirke, pa tudi dve prvenstvi Gorenjske za člane, članice, mladince in mladinke. Regijskih tekem v pionirski ligi in članski rekreacijski ligi je bilo devetnajst. Od republiških prireditev omenimo izvedbo dveh selekcijskih turnirjev za mladince in mladinke, pa tradicionalni turnir za memorial Judite Pavlič-Novak. Odigranih je bilo petnajst tekem republiške lige za člane in članice. Poleg lokalnih prireditev, kot so občinsko prvenstvo SSD, novoletni klubski turnir in vsakoletno prvenstvo kolektivov Železarne, pa je pomembna predvsem izvedba članskega državnega prvenstva ter mednarodno tekmovalje treh sosednjih dežel za Pokal Julijskih Alp. Jeseniški igralci in igralke pa so gostovali izven doma kar 53-krat, in to po Sloveniji. Na zvezni mladinski turnir v Tuzli se je sicer uvrstila ena mladinka, ki pa se tekmovalnja zaradi šolskih obveznosti ni udeležila.

V kvalitetnem pogledu ni bilo pomembnega napredka, saj je bilo poleg šestih osvojenih naslovov prvaka Gorenjske drugih uspehov bolj malo. Omeniti je treba tudi organizacijo sodniškega tečaja, na katerem je položilo izpit za zveznega sodnika kar 22 kandidatov, tako da je v tem pogledu na Jesenicah preskrbljeno za dalj časa.

Po poletnih počitnicah bodo v avgustu v namiznoteniskem klubu pričeli s pripravami za novo sezono, kajti v septembru bodo že prva tekmovalja, tako regijska kot republiška.

Upamo, da bo prihodnja sezona bolj uspešna, saj je igralcev in trenerjev na Jesenicah dovolj, treba bo le več prizadevnosti pri delu in uspehi ne bodo izostali.

/S/

Šah

Hitropotezno prvenstvo Gorenjske

V nedeljo, 19. junija, je bilo v Družbenem centru v Lescah hitropotezno prvenstvo Gorenjske v šahu za leto 1988. Tekmovalja se je udeležilo 36 šahistov iz vseh najboljših gorenjskih šahovskih klubov. Najprej so bili na sporedu trije predtekmovalni turnirji, s katerih so se po štirje najboljši uvrstili v finalno skupino. Po zelo zanimivih in izenačenih bojih (prav nihče je ni odnesel brez poraza) je imel največ uspeha mojster FIDE Rudi Osterman, član ŠD Murka iz Lesc. Dosegel je osem točk in za naslov prvaka Gorenjske prejel lep pokal. Pol točke manj je zbral Simončič (ŠD Kranj). 3.-4. mesto pa sta zasedla Harinski (ŠD Radovljica)

in Dežlak (ŠD Kranj) s sedmimi točkami. Peti je bil Kosmač (ŠD Jesenice) s 6,5 točke, 6.-7. mesto sta si delila Mencinger (ŠD Murka) in Mrvar (ŠD Tržič) s šestimi točkami. Na ostala mesta so se uvrstili Saje, Dolenc, D. Zorko, Loc in Škerjanc. V tolažilni skupini je bil najboljši Kranjčan Bulatovič (8,5 točk) pred J. Prestlom, Slibarjem in Ristovom, ki so zbrali po osem točk. V tretji skupini pa je zmagal Razinger pred Štimcem in Dimi-trijevcem.

Najbolje uvrščeni šahisti so prejeli tudi praktične nagrade, prvenstvo pa je lepo organiziral Tone Benedičič v imenu ŠD Invalid iz Radovljice. P.K.

Nogomet

JESENICE : ELAN
3 : 2 (2:0)

V zadnjem kolu OČL — zahod so Jeseničani gostili moštvo Elana iz Novega mesta.

Jeseničanom je samo zmaga zagotavljala možnost obstanka v ligi, zato so od prve minute napadali z željo, da čimprej dosežejo zadetek. Ves prvi polčas se je odvijal pred vrati gostov in prilžnosti so se vrstile ena za drugo, zadetka pa ni bilo. Tako je bilo vse do 33. minute, ko je Omanovič z leve strani lepo prodril v kazenski prostor. Dedič pa je dosegel zadetek. Jeseničani so potem zaigrali bolj sproščeno. Dedič je v 41. minuti po lepi podaji Kondiča zopet zadel mrežo.

Tudi v drugem polčasu se stanje na igrišču ni spremenilo. Bilo je dosti zgrešenih strelav, najlepše prilžnosti pa sta zapravila Čatac in Pivač, Hadžič pa je z dveh metrov streljal čez vrata. Tretji gol je po lepi akciji Omanoviča in Čataka dosegel Bešič v 55. minuti. Po tem голу so Jeseničani popustili. V 67. minuti je Pivač nepravilno zaustavil napadalca gostov in gostje so iz enajstmetrovke dosegli prvi zadetek. V 80. minuti pa je Elan kaznoval napako domačih igralcev in končni rezultat je bil 3:2. Tako je lestvica po končanem prvenstvu naslednja:

1. Stol — Virtus 31 točk, 2. Svoboda 31, 3. Medvode 28, 4. Naklo 26, 5. Elan 20, 6. Slavija 19, 7. Primorje 19, 8. Postojna 19, 9. Jesenice 18, 10. Jadran — Lama 18, 11. Tabor — Jadran 18, 12. Piran 17.

Iz lige sta izpadla Tabor — Jadran in Piran, in prvo slovensko ligo pa grede verjetno prvi trije.

Nastopili so: Tokič, Radič, Pivač, Dža-

mastič, Mitrovič, Bakonič, Čatac (Hadžič), Lamberger, Kondič (Muzejnovič), Omanovič, Dedič (Bešič). O.N.

Nogometni turnir v počastitev dneva borca

Člani nogometnega kluba Donat iz Radovljice bodo v nedeljo, 26. junija, na igrišču v Radovljici organizirali turnir v malem nogometu v počastitev dneva borca. Prijave sprejemajo v Merkurjevi poslovalnici Barve-laki v Radovljici do petka, 24. junija. J.R.

Strelsko tekmovalje v Mlačci

Člani Strelske družine Janez Mrak Dovje-Mojstrana bodo v soboto, 25. junija, na strelišču v Mlačci organizirali družinsko tekmovalje v malokalibrsko puško. Povabili so tudi člane strelske družine Triglav Javornik-Koroška Bela. Tekmovalje bo od 9. do 14. ure. J.R.

Kranjskogorski taborniki so delavni

Po ponovni oživitvi odreda »Pod Prisojnikom« in sploh taborništvu v krajevni skupnosti Kranjska Gora pred dvema letoma so taborniki zahvalili rokave ter resno in z vso vne-mo prišli za delo.

Trenutno v odredu deluje 30 aktivnih članov, učencev osnovne šole Jeseniško-bohinjski odred v Kranjski Gori. V dveh letih uspešnega delovanja so se kljub skromni opremljeni udeleževali številnih pohodov, tekmovalj in taborniških srečanj. Že od vsega začetka odred vodi načelnik Marko Petraš, pri delu pa mu pomaga Gorazd Smolej. Za letošnje leto so si zastavili kar pester program dela, katerega pa so delno že uresničili. Izvedli so očiščevalno akcijo na pobočjih Vitranca, udeležili so se pohoda v partizanske Dražgoše, pred prvomajskimi prazniki so taborili v Robah nad Kranjsko Goro, kjer so se pripravljali na prvomajsko kresovanje, urili so se v postavljanju šotorov, tekmovali so v streljanju z zračno puško ter samostojno pripravljaja-

li hrano. Vsi taborniki imajo tudi obleke z našitki odreda, kupili pa so tudi dva šotora, za katerega so denarna sredstva prispevali krajevna skupnost, Turistično društvo in zasebniki iz Kranjske Gore.

V načrtu imajo še pogozdovanje, denar od pogozdovanja pa bodo porabili za nakup lokov. Julija bodo taborili v Savudriji, kjer ima svoj tabor Zveza tabornikov občine Jesenice. Načelnik odreda Marko Petraš je povedal, da kranjskogorskim tabornikom ne manjka načrtov in elana in da bodo tudi v bodoče sodelovali z odredi v jeseniški občini ter v gorenjski regiji. Tarejo pa jih finančne težave. Na delovne organizacije in zasebnike v krajevni skupnosti so naslovili prošnje za denarno pomoč za nadaljnje delovanje in nakup prepotrebne taborniške opreme, zlasti šotorov. Toda odziv je bil porazen. Kakšen pomen pa imajo taborniki v vojnih časih in ob elementarnih nesrečah, pa se ve.

Lojze Kerštan

Prepričljiva zmaga Železarja proti Radovljici (87:66)

Železar je v torek, 14. junija, v 6. kolu gorenjske košarkarske lige (sever), kjer igrajo rekreacijske ekipe, premagal Radovljico. Radovljičani so že po prvem delu zaostajali za sedem točk (38:31), v drugem pa jim je zaradi številnih osebnih napak zmanjkalo igralcev, tako da so tekmo zaključili samo s tremi. Kljub temu, da so gosti veljali za zelo močno moštvo, so tokrat pokazali malo in bodo v

drugem delu tekmovalja le težko nadomestili zamujeno. Železar pa ostaja še naprej eden od kandidatov za prvi dve mesti, ki vodita v finale. Končni rezultat tekme je bil 87:66.

Največ košev za Železarja je dal Azman 20, igrali pa so še Subotič (17), Šterk (16), Vezzosi (11), Domevček (8), Bizalj (8), Varl (5), Konobelj (2), Kolman in Glo-govšek

Železar zmagal tudi v Naklem (79:72)

Že v petek 17. junija, pa je Železar v 7. kolu gorenjske košarkarske lige, skupina sever, gostoval na vročem igrišču v Naklem. Zaradi poškodb so morali Jeseničani na gostovanje v močno oslABLJENI postavi. Toda prvi polčas je pokazal, da lahko celo presenetijo. Že v deseti minuti je prednost železarjev narasla na enajst točk, ob koncu prvega polčasa pa je bil rezultat že skoraj neverjeten, 41:22 za goste. Domači igralci, ki so bili lani celo polfinalisti, so večinoma samo spremljali hitre protinapade gostov. Toda, tako kot so gostje prepričljivo dobili prvi polčas, se je v drugem polčasu vse obrnilo na glavo. Domači igralci so zaigrali na vso moč in že v deseti minuti drugega polčasa izenačili. Z natančnimi meti z razdalje (med njimi celo pet trojk) so pet minut pred koncem že vodili za šest točk in videti je bilo, da je tekma odločena. Toda železarji so uspeli v zadnjih sekundah izenačiti in izsiliti podaljšek, katerega pa so prepričljivo dobili. Končni rezultat je bil 79:72 (67:67), za Železarja, ki je tako spomladanski del zaključil z enim samim porazom.

Pri Železarju so vsi igralci igrali odlično, čeprav je treba posebej pohvaliti Azmana (24), Subotiča (21) in Domevška

(20), ki so dosegli večino košev. Igrali so še Rizvanović (6), Konobelj (4), Bohinc (2) in Vezzosi (2)

Vrstni red po 7 kolu: Elan 12, 2. Železar 10, 3. Naklo, Radovljica in Plamen 6. Veriga 2 in 7. Asparagus 0 točk

V 8. kolu v petek, 24. junija, ob 18. uri gostuje Železar v Kropi. Ostali pari pa so še Asparagus : Veriga, Naklo : Radovljica, Elan pa je prost TK

Obvestilo

Teniški klub Jesenice vabi vse ljubitelje tenisa na začetni tečaj za odrasle na igriščih pod Mežaklo.

Informativni dan bo v četrtek, 23. junija, ob 16. uri. Tečaj se prične v petek, 24. junija, ob 16. uri.

Prijavite se lahko vsak dan popoldan pri oskrbniku na igrišču. TK Jesenice

Odlična igra Radovljčanov

V soboto, 18. junija, je na derbiju 5. kroga medrepubliške balinarske lige Sever moštvo BK Radovljica na svojem igrišču z odlično igro prepričljivo premagalo bivšega prvligaša, BK Industrogradnja iz Zagreba, z izidom 13:5. S to zmago so se Radovljičani povzpeli na 2. mesto prvenstvene lestvice za prvovrščeni BK Sloga iz Ljubljane, ki jim uha-ja za dve točki. BK Radovljica je nastopil v stalni postavi: Rebec, Humerca, Uran, Raspet, Kavčič in Ravnik. V prihodnjem krogu, ki bo v soboto, 25. junija, ob 9. uri Radovljičani na domačem igrišču igrajo z BK Spica iz Ljubljane. JR

Balinanje

ŽIROVNICA : JESENICE 0 : 18

V 3. kolu prve gorenjske lige so balinarnji Jesenic gostovali v Žirovnici in zmagali z rezultatom 18:0. Ekipo TVD Partizan Žirovnica Jeseničanom ni bila enakovredna, saj so igralci BK Jesenice dobili vseh sedem iger. Po treh odigranih kolih so Jeseničani s štirimi točkami iz dveh srečanj na drugem mestu za moštvo Rogovila iz Prebačevega, ki ima pet točk iz treh srečanj. V 4. kolu bo ekipa BK Jesenice v petek, 24. junija, ob 16. uri gostila ekipo BK Centra iz Kranja, vendar bo nekoliko oslABLJENA, saj poleg poškodovanega Lovra Purgerja ne bo nastopil tudi Jože Domevček. Proti Žirovnici pa so nastopili: Jože Domevček, Franci Čampa, Jadran Kozamernik, Milan Rijavec, Drago Dermota in Brane Gašperšič.

V četrtek, 16. junija, pa je bilo odigrano 2. kolo posameznikov za prvenstvo Gorenjske. Za BK Jesenice sta nastopila Franci Čampa in Milan Rijavec. V skupini, ki je tekmovala na Jesenicah, je nastopil Franci Čampa in dvakrat zmagal.

Prepričljivo je premagal igralca ekip Huje in Čirče iz Kranja, ki oba nastopata v republiški ligi sever, in se uvrstil v 3. kolo. Milan Rijavec pa je nastopal v skupini, ki je tekmovala v Radovljici, in se eno zmago in enim porazom — izgubil je z igralcem BK Radovljica, ki nastopa v medrepubliški ligi sever — tudi uvrstil v 3. kolo. V 3. kolu pa bosta oba igralca BK Jesenice nastopila v isti skupini v Čirčah v nedeljo, 26. junija, ob 9. uri. Upajamo, da bo vsaj enemu uspelo uvrstiti se v finale, ki bo 3. julija ob 9. uri v Škofji Loki.

Prišlo se je tudi tekmovalje za Pokal Jugoslavije. Na Jesenicah je tekmovala 3. skupina, v katero so bile poleg BK Jesenice razvrščene še ekipe: BK Huje iz Kranja, BK Bratov Smuk iz Kranja in BK Ravne iz Trziča. Tekmovalje je bilo v ponedeljek, 20. junija, v 2. kolu, ki bo na sporedu šele 19. septembra, pa sta se s dvema zmagama uvrstili ekipi BK Huje in BK Jesenice z dvema zmagama in enim porazom. V 2. kolu bodo Jeseničani igrali v Čirčah. B.K.